

Miljøgodkendelse

22.4.2014

Timannsvej 6, 4171 Glumsø

CVR-nr. 13135207

Miljøgodkendelse til udvidelse af eksisterende fjerkræproduktion på Timannsvej 6, 4171 Glumsø, CVR-nr. 13135207

Hans H.M. Larsen, Timannsvej 6, 4171 Glumsø ansøger om en § 12 godkendelse i forbindelse med udvidelse af fjerkræproduktionen. I den forbindelse udvides dyreholdet fra ca. 163,8 dyreenheder (DE) til 268,4 dyreenheder.

Der ønskes udvidelse af eksisterende staldanlæg ved tilbygning på eksisterende nordgavl, renovering af eksisterende staldanlæg, opførelse af ny gyllebeholder med fast overdækning samt etablering af 2 nye fodersiloer.

Der er indgået aftale med biogasanlæg om afsætning af dele af den producerede husdyrgødningsmængde. Der returtages evt. afgasset biomasse. Der udbringes organisk gødning på ejendommens 99,2 ha udbringningsareal svarende til et dyretryk på 1,4 DE/ha.

På baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår meddeler Næstved Kommune hermed godkendelse til konsumægproduktionen Timannsvej 6, 4171 Glumsø i henhold til § 12 Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer

- ansøgningen om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 59324) og supplerende oplysninger til denne,
- den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af drift og anlæg (bilag 1)
- vurdering af udbringningsarealernes placering og miljøbelastning (bilag 2)

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	3700031162
Matrikelnummer	6b, Åse By, Glumsø m.fl.
CVR	13135207
CHR	90217
Ejendommens hovedejer	Hans Henrik Larsen, Timannsvej 6, 4171 Glumsø
Husdyrbrugets ejer	Hans Henrik Larsen, Timannsvej 6, 4171 Glumsø
Kontaktperson	Hans Henrik Larsen, tlf. 57646294

Indledning

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Næstved Kommune med bistand fra konsulentfirmaet Grontmij ApS og AGLAJA vurderet det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen er foretaget i henhold § 19 - § 26 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer.

Vurderingen fremgår af bilagene 1 og 2 og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Timannsvej 6, 4171 Glumsø kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Grundlaget for vurderingerne og de stillede vilkår er:

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 59324, indkommet den 11.11.2013. Den er siden blevet ændret og tilpasset. Den endelige version, version 3, forelå den 16.01.2014 og danner grundlag for godkendelsen.
- Supplerende oplysninger fra løbende korrespondance ved mail og breve mellem ansøgers konsulent hos Videncentret for Landbrug, Fjerkræ og miljøsagsbehandler i Natur & Vand, Teknik og Miljøforvaltningen, Næstved Kommune.
 - Brev af den 27.06.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Brev af den 29.08.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Brev af den 30.09.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Brev af den 01.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Dokument af 13.01.2014 fra konsulent med supplerende oplysninger vedlagt skema 59324 som bilag
 - Brev af den 16.01.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Scenarie 2 (beregning i skema 61100 i husdyrgodkendelse.dk)
 - Scenarie 3 (beregning i skema 61118 i husdyrgodkendelse.dk)
 -

Resume

Bedriften ønsker at udvide sin nuværende produktion af æglæggende høns. Der er i dag en produktion af konsumæg på 163,8 DE af 22.200 burhøns (133,7 DE) og 5.000 skrabe høns (30,1 DE). Produktionen af 22.200 burhøns (133,7 DE) ophører i ansøgt drift, mens produktionen af æglæggende høns ønskes udvidet til 44.559 skrabe høns i etagesystem. I alt produceres der 268,4 DE i ansøgt drift.

Bygningsmæssigt sker der udvidelse af eksisterende staldanlæg (tilbygning på eksisterende nordgavl), opførelse af ny gyllebeholder med fast overdækning samt etablering af nye fodersiloer. Endvidere renoveres eksisterende stalde ved indsættelse af etagesystem til skrabe høns.

Ammoniakemissionen fra anlæggene (stald og lager) er beregnet til 4.239 kg N /år. Dette er en stigning på 538 kg N/år i forhold til nudriften. Næstved Kommune har vurderet at ammoniakemission fra stalde og lagre maksimalt må være 4.420 kg NH₃-N/år i forhold til opfyldelse af kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

Der er tilknyttet udbringningsarealer til bedriften, hvorpå der udbringes fast gødning fra fjerkræholdet. Den udbragte gødningsmængde svarer til 138,8 DE med et indhold af 13.755 kg N og 3.415 kg P. Der ansøges om udbringning af denne gødningsmængde på et samlet areal på 99,2 ha ejede og forpagtede arealer. Desuden søges der om mulighed for udbringning af fast fjerkræmøg svarende til 68,3 DE (6.647 kg N og 1.728 kg P) samt afgasset biomasse svarende til 70 DE (7.000 kg N og 1.155 kg P).

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Karrebæk Fjord, og er alle placeret i nitratklasse 2. Det er nødvendigt at indføre tiltag til reduktion af nitratudvaskningen for at opfylde gældende krav, idet der i de tre scenarier er anvendt ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid lovpligtige, reduceret kvælstofnorm samt ændret sædskifte (grundvandssædskifte) foruden kombinationer heraf. Det er beregnet, at udvaskningen af kvælstof fra det ansøgte projekt udgør 0,01 % af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord.

Fosforoverskuddet på arealerne er på maksimalt 10,2 kg P/ha/år, og det er vurderet, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med fosfor på Tystrup Sø/Karrebæk Fjord.

Naboorientering og partshøring

I henhold til § 55 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer skal kommunen foretage en offentlig annoncering af modtagelse af en § 12, stk. 2 ansøgning. Annonceringen fandt sted i Næstved Bladet den 26.3.2013. I den forbindelse modtog kommunen ingen kommentar eller bemærkninger.

I et brev af den 21.2.2014 blev naboer til Timannsvej 6, 4171 Glumsø orienteret om, at udkast til afgørelse forelå, og at de havde 6 uger til at kommentere det, som part i sagen. Naboer er i denne forstand alle beboelser beliggende indenfor konsekvensområdet på 400 m fra de eksisterende og nye stalde.

Næstved Kommune har ikke modtaget nogen bemærkninger til udkastet til afgørelsen i høringsperioden.

Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Næstved Kommune.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og arealer. Godkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel anmeldelse, tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks. Museumsloven, Naturbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven, Vandløbsloven og byggelovgivningen.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Godkendelsen gives på følgende vilkår

Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen

Generelle vilkår

1. Den maksimalt tilladte produktion omfatter 44.559 æglæggende skrabe høns (årshøner i etagesystem), i alt svarende til 268,4 DE.
Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af 27.06.2013, Bilag 1, afsnit F med senere ændringer.
2. Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen version 3, fra den 16. januar 2014 samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1), vurdering af udbringningsarealernes placering og miljøbelastning (bilag 2) med tilhørende vilkår med tilhørende vilkår.
3. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.
4. Renoveringen af staldene og etablering af ny stald og gyllebeholder skal være påbegyndt senest 2 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 22.4.2016.
5. Inden udnyttelse af miljøgodkendelsen skal der foreligge skriftlig aftale med biogasanlæg om afsætning/afhentning af minimum 129,6 DE husdyrgødning med et indhold af 12.262 kg N og 3.191 kg P fra ejendommen årligt. Aftalen skal være gældende i mindst 1 år.
6. Der skal afsættes minimum 129,6 DE fjerkrægødning til biogasanlæg (scenarie 1). Dokumentation herfor skal foreligge og kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Eller

Der skal afsættes minimum 200,1 DE fjerkrægødning til biogasanlæg (scenarie 2 og 3). Dokumentation herfor skal foreligge og kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

7. Hvis biogasanlægget på et senere tidspunkt ikke kan modtage de nævnte mængder husdyrgødning, er det ansøgers eget ansvar at finde anden godkendt modtager. Alternativt skal dyreholdet nedbringes, så vilkårene i denne miljøgodkendelse kan overholdes.
8. Ejendommen skal være oppe på fuld husdyrproduktion senest 3 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 22.4.2017.
9. Godkendelsen bortfalder for de dele af byggeriet/anlæggene og dyreholdet der ikke er renoveret/indsat indenfor ovenstående tidsfrister.

Beliggenhed

10. Nye anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningen, med samme materialevalg og farvevalg som de tilsvarende eksisterende bygningsdele har.
11. Der skal senest et halvt år efter gyllebeholderens opførelse plantes afskærmende beplantning omkring beholderen. Beplantning skal som minimum bestå af et 3-rækket hegn af hjemmehørende træer og buske. Beplantningen skal stedse vedligeholdes.
12. Gyllebeholderen skal tømmes, nedrives og fjernes helt, når den ikke længere anvendes.

Indretning af staldanlæg

13. Staldene skal indrettes som angivet i ansøgningen.
14. Eksisterende skrabehestald, eksisterende burhønsstald samt ny tilbygning skal alle indrettes med etagesystem og gødningsbånd.
15. Gødningsbånd i skrabehestaldene skal tømmes ved start af gødningsbåndet minimum tre gange ugentligt i hvert hus. Tømningerne skal foretages jævnt fordelt over ugen og der må forløbe højst 3 døgn mellem to tømninger. Dokumentation herfor skal foreligge jf. vilkår 62.
16. Etagesystem, gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

Foder

17. Foderet skal tilsættes fytase, svarende minimum til producentens anbefalede dosis med tilsvarende reduktion af fosfor i fodret.
18. Der skal anvendes fasefodring således, at foderets indhold af næringsstoffer er tilpasset dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser.

19. *Drift i forhold til fodring:*

- Indholdet af råprotein i foder til æglæggende høns (konventionel produktion i gulv og etagesystemer) må i gennemsnit over tre år maksimalt være 152 gram pr. kg foder (eventuelt 134 gram/10 MJOE). Såfremt der dokumenteres lavere foderforbrug end angivet i Normtal 2009, kan der accepteres tilsvarende højere indhold af råprotein i foderet.
- Der gives mulighed for at anvende følgende vilkårligning, idet det bemærkes, at ligningen udtrykker: N ab dyr med egne tal / N ab dyr reference, hvor både ligning og reference er fra normtal 2009.

Korrektionsfaktor vedrørende råprotein i æglægningsfoderet må maks. være **0,86 (skrabehøns)** beregnet efter følgende vilkårligninger:

Skrabeægsproduktion

$$((\text{Kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr årshøne} \times 1,81) - (\text{kg til-vækst} \times 2,88))/86,8.$$

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel 1. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Skrabehøns
Kg æg pr. årshøne	18,7
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,6
Kg foder pr. årshøne	44,9
Protein % i foder	15,3

Tabel 1. Forudsætninger for fodring.

Fosforindhold:

20. Fosforindholdet må i gennemsnit over en 3 årig periode maksimalt være 4,2 gram pr.kg foder (gennemsnitlig foderoptagelse på 130 gram/høne/dag.)

21. Egenkontrol i forhold til fodring råprotein:

- Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer indhold af råprotein i de enkelte foderblandinger.
- Ved hvert hold høns' afslutning skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein i holdets samlede foderration. Beregningen skal opbevares i logbogen.
- Beregningen af det gennemsnitlige indhold af råprotein kan ske på basis af det faktisk registrerede forbrug af de enkelte blandinger, eller på basis af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.
- Der skal som minimum være en blandeforskrift/deklaration for hver foderfase, der har været anvendt.
- Anvendes foderkorrektion som virkemiddel til at opnå et bestemt niveau for ammoniakreduktion, skal der endvidere føres produktionskontrol med oplysninger om kg foder pr. årshøne, kg æg pr. årshøne og kg tilvækst pr. årshøne.
- Logbogens oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af g råprotein pr. kg foder etc. skal opbevares i min. fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende
- Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein ud fra vilkårligningen, jf. vilkår 19.
- Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i vilkårligningen
- Kg tilvækst kan være den aktuelle tilvækst (vægt ved udsætning – vægt ved indsætning) eller man kan anvende normtallene for tilvækst.

22. Egenkontrol i forhold til fodring fosfor:

- Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregneskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg foder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbogen.
-
- Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger.
-
- Det gennemsnitlige indhold kan beregnes enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger, eller ud fra det faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger.
-
- Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
-
- Der skal minimum være en blandeforskrift for hver 3. måned, og for hver gang der skiftes foderblanding.

Energi- og vandforbrug

23. Bedriftens forbrug af energi og diesel skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.
24. Forbruget af vand skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.
25. Rengøring af ventilatorer skal ske ved hvert holdskifte, og det skal noteres i logbog som angivet i ansøgningen.
26. Ventilationen i alle stalde skal være computerstyret, med alarm i tilfælde af driftsforstyrrelser. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.

BAT

Vand og Energi

27. Der skal være trykfaldssikring på vandforsyningen, således at der automatisk lukkes for vandet i tilfælde af trykfald på vandledning. Meddelelse herom skal sendes elektronisk til driftsherren.

Håndtering af gødning og gødningsopbevaringsanlæg

28. Gødningen opbevaret i gødningshuset skal være overdækket med presenning eller lignende, i perioder hvor der ikke er daglig tilførsel af gødning.
29. Porte og døre i gødningshuset skal så vidt muligt holdes lukkede.
30. Ved opbevaring af husdyrgødning i lukket container skal containere minimum opfylde kravene angivet i landbrugets byggeblad 103.06-08 om container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v. Containeren skal stå på en støbt plads.

31. Dybstrøelse fra den samlede produktion skal afsættes til godkendt modtager. Inden afhentning kan den opbevares i markstak efter gældende regler.
32. Hvis dybstrøelse opbevares i markstak inden afsætning til biogasanlæg, skal følgende registreres i logbogen:
- Mængde dybstrøelse (DE eller kg N), som opbevares i markstak
 - Placering af markstak
 - Tidspunkter for placering af dybstrøelse i markstak
 - Tidspunkter for afhentning af dybstrøelse fra markstak til biogasanlæg.
33. Der skal etableres befæstet areal under hele gødningsbåndets udstrækning.
34. Ny gyllebeholder skal etableres med fast overdækning i form af telt, flydedug eller betonlåg. Skader på den faste overdækning skal straks repareres, så overdækningen er helt tæt. Umiddelbart efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes tæt til.
35. Omrøring af gyllebeholder må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
36. Udbringningsperioden for afgasset biomasse og fjerkrægødning skal gøres så kort som mulig.
37. Håndteringen af afgasset biomasse og fjerkrægødning skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.
38. Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderen, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

Lugt

39. Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lave en redegørelse og evt. måling på forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
40. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
41. Fordelingen af dyr og dyretyper i staldanlæggene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

Støj

42. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

43. Hvis vi vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentation skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.
44. Transport til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.
45. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

Støv

46. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Lys

47. Belysning i staldene skal være med lysdæmpning og lysstyring.
48. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen.
49. Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

Kemikalier

50. Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller og med god af sted til afløb til dræn.

51. Tank til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.
52. Pesticider og øvrige kemikalier og olieprodukter skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlag, uden afløb i nærheden, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

Affald

53. Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
54. Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
55. Hvis spildolie opbevares i en olietank, skal tanken sløjfes efter de samme sløjfningsterminer, som tanke omfattet af den til enhver tid gældende olietanksbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines). Tanken skal opstilles på et tæt underlag, og der skal være påmonteret skilt på tanken, hvor fabrikationsår fremgår.

Skadedyr

56. For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
57. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

Husdyrbrugets ophør

58. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

Driftsforstyrrelser og uheld

59. Ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal hele tiden holdes ajour og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.
60. Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer,

vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

61. Den endelige beredskabsplan inkl. kortbilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.

Egenkontrol

62. Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:

- Dokumentation for produktionsniveau: Evt. produktionsrapporter. Dokumentationen skal opbevares i min. 3 år.

- Kvittinger for overførte mængder husdyrgødning minimum 3 år tilbage.

- Skriftlig afsætningsaftale af min. 1 års gyldighed med modtager af husdyrgødning.

- Dokumentation vedr. foder jf. vilkår 17-22.

- Dokumentation for tømning af gødningsbåndene mindst tre gange ugentligt. Tidspunktet for tømning af hvert gødningsbånd (start- og sluttidspunkt) skal noteres i logbog.

- Enhver form for driftsstop af gødningsbånd skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

- Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 8 dage.

- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer gødningsbåndets drift, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år.

- Gødningsbåndene skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget sammen med dokumentation for udført vedligeholdelse.

- Mark- og gødningsregnskab minimum 5 år tilbage.

- Kvittinger for overførte mængder husdyrgødning minimum 5 år tilbage.

- Gældende afsætningsaftale med Hashøj Biogas.

- Dokumentation for ejendommens energi- og vandforbrug.

- Beredskabsplan.

- Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 3 år tilbage.

- Forpagtningsaftaler jævnfør vilkår 70

- Logbog med angivelse af gødningstype, udbragt mængde, udbringningstidspunkt, udbringningsmetode og evt. nedbringningstidspunkt.

Vilkår for drift af udbringningsarealer

63. Der må maksimalt udbringes et af følgende scenarier af organisk gødning på husdyrbruget udbringningsarealer per planår (1/8-31/7), og således at der på bedriftens arealer ikke udbringe mere end 1,4 DE/ha (beregnet efter bekendtgørelse nr. 915 af 7.06.2013, bilag 1, afsnit F):

Scenarie 1: 138,3 DE (13.755 kg N og 3.414 kg P) fast fjerkræ gødning.

eller

Scenarie 2 og 3: 138,3 DE (13.647 kg N og 2.885 kg P) fordelt på 70 DE afgasset biomasse (7.000 kg N og 1.155 kg P) og 68,3 DE fast fjerkrægødning (6.647 kg N og 1.760 kg P).

64. På ejendommens udbringningsarealer skal der etableres 2 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid lovpligtige ved udbringning af organisk gødning svarende til scenarie 1. Udlæg af ekstra efterafgrøder følger samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder.

65. På ejendommens udbringningsarealer skal kvælstofnormen reduceres med 3 % samtidig med, at der etableres 4 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid lovpligtige ved udbringning af organisk gødning for scenarie 2. Desuden skal der på mark 4 og 5 anvendes sædskifte G10 (> 95 % miljøgræs) eller et tilsvarende sædskifte med et udvaskningsindeks på 65 eller derunder. Udlæg af ekstra efterafgrøder følger samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder.

66. På ejendommens udbringningsarealer skal kvælstofnormen reduceres med 3 % samtidig med, at der etableres 6 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid lovpligtige ved udbringning af organisk gødning svarende til scenarie 3. Udlæg af ekstra efterafgrøder følger samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder.

67. Der må på bedriftens udbringningsarealer ikke udbringes affaldsprodukter til jordbrugsformål.

68. Der skal foreligge dokumentation i form af forpagtnings/udbringningsaftaler af mindst 1 års varighed, som viser, at der kan disponeres over de nødvendige udbringningsarealer.

Offentliggørelse, hjemmel og klagevejledning

Godkendelsen annonceres den 22.4.2014 på kommunens hjemmeside.

Godkendelsen er meddelt med hjemmel i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04.12.2009 (med senere ændringer) § 12.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra afgørelsens annoncering, dvs. senest den 20.5.2014 inden arbejdstid ophør påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, miljøministeren samt visse organisationer. Klageberettigede er orienteret ved annonceringen, og kopi af godkendelsen er sendt til organisationer og myndigheder.

Eventuel klage sendes til Næstved Kommune, Rådmandshaven 20, 4700 Næstved, att. Natur & Vand eller landbrug@naestved.dk, som videresender klagen med sagens akter til Natur- og Miljøklagenævnet.

Behandling af en klage ved Natur- og Miljøklagenævnet er pålagt et gebyr. Gebyret tilbagebetales ved medhold.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger. En klage har ikke opsættende virkning for ibrugtagning af godkendelsen med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelsesloven § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Revurdering og retsbeskyttelse

I henhold til bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 17 skal tilsynsmyndigheden regelmæssigt og mindst hver 10. år tage bedriftens samlede miljøgodkendelse op til revurdering. Første revurdering skal dog foretages 8 år efter meddelelsen, eller ved vedtagelsen af nye BAT konklusioner for branchen, hvor BAT skal være implementeret på husdyrbruget senest 4 år efter vedtagelsen af nye BAT konklusioner. Næstved Kommune forventer at revurdere denne godkendelse første gang i 2021.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2 bl.a. hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Orientering

Der er i miljøgodkendelsen givet 3 år til at bedriften kan komme op på fuld husdyrproduktion. Hvis miljøgodkendelsen derefter ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. husdyrgodkendelsesloven § 33.

Udover vilklårene i denne godkendelse skal bedriften overholde kravene i den til en hver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse p.t. bekendtgørelse nr. 915 af 27.6.2013 om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. samt senere ændringer til bekendtgørelsen.

Bedriftens skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ved akut forurening skal alarmcentralen straks kontaktes på 112.

Udarbejdelsen af denne godkendelse er omfattet af bekendtgørelsen om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Taksten og timebetaling er fastsat af miljøministeriet.

Næstved Kommune, den 22.4.2014.

Med venlig hilsen

Bente Kryger Nielsen

Miljøsagsbehandler

Center for Miljø & Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved
Tlf. 5588 6150

Bilag:

1. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg
 - 1.1 Situationsplan
 - 1.2 Afløbsplan
 - 1.3 Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145
2. Beskrivelse og vurdering af arealer for udbringning af forarbejdet husdyrgødning
 - 2.1 Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163
 - 2.2 Fosfortal

- Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F, via e-mail: sto@nst.dk, nst@nst.dk
 - Embedslægeinstitutionen, Sjælland, Rolighedsvej 7,2, 4180 Sorø, via e-mail: sjl@sst.dk
 - NaturErhvervstyrelsen, Nyrupsgade 30, 1780 København V, via e-mail: miljoerhverv@naturerhverv.dk (det tidligere plantedirektorat)
 - Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, via e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
 - Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård, via email: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
 - Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. Lokalfdeling: Friluftsrådet for SydvestSjælland, att. Hans Vallentin Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse, via mail: sydvest@friluftsradet.dk.
 - Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, via e-mail: ae@aeraadet.dk.
 - Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, via email: fbr@fbr.dk.
 - Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, Vingsted, 7182 Bredsten, via email: lbt@sportsfiskerforbundet.dk, post@sportsfiskeren.dk
 - Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V., natur@dof.dk og naestved@dof.dk
 - Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, via email: husdyr@ecocouncil.dk.
 - Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø., via email: dn@dn.dk
-

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

Timannsvej 6, 4171 Glumsø

CVR-nr. 13135207

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
1. INDLEDNING.....	3
1.1 DEN ANSØGTE PRODUKTION.....	3
1.2 TIDSPLAN FOR PROJEKTET.....	4
2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	5
3. HUSDYRBRUGETS ANLÆG OG DRIFT	8
3.1 AFSTANDSKRAV	8
3.2 STALDBYGNINGER	10
3.3 FODEROPBEVARING	12
3.4 ENERGIFORBRUG.....	12
3.5 VANDFORBRUG	13
3.6 SPILDEVAND	14
4. OPBEVARINGSKAPACITET OG GØDNINGSHÅNDTERING.....	14
4.1 GØDNINGOPBEVARINGSANLÆG.....	14
4.2 GØDNINGSPRODUKTION OG OPBEVARINGSKAPACITET	17
4.3 DRIFT AF GYLLEBEHOLDERE	19
4.4 UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	19
5. HUSDYRBRUGETS FORURENING OG FORURENINGSBEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	20
5.1 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNDELIG TEKNIK, BAT.....	20
5.1.1 <i>Ammoniakfordampning fra staldanlæg.....</i>	20
5.1.2 <i>Fosfor ab lager</i>	22
5.1.3 <i>Opbevaring af husdyrgødning</i>	23
5.1.4 <i>Vand og Energi</i>	24
5.1.5 <i>Lugt.....</i>	25
5.1.6 <i>Foder.....</i>	26
5.1.7 <i>Management.....</i>	28
5.1.1 <i>Udbringning af husdyrgødning.....</i>	29
5.1.2 <i>Samlet vurdering.....</i>	29
5.2 AMMONIAKTAB FRA STALDANLÆG	29
5.3 PÅVIRKNING AF SÅRBAR NATUR OG SÅRBARE ARTER	30
5.3.1 <i>Naturområder beskyttet af § 7 i husdyrgodkendelsesloven.....</i>	30
5.3.2 <i>Natura 2000-områder.....</i>	34
5.3.3 <i>Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter.....</i>	35
5.4 LUGT.....	37
5.5 TRANSPORT.....	38
5.6 STØJ	40
5.7 STØV	41
5.8 LYS	42
5.9 KEMIKALIER	42
5.10 AFFALD	43
5.11 SKADEDYR	44
5.12 HUSDYRBRUGETS OPHØR	45
6. DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD.....	45
7. EGENKONTROL.....	47
8. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV	47
9. SAMLET VURDERING	48
10. REFERENCER	48

1. INDLEDNING

Næstved Kommune har den 08.02.2013 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Timannsvej 6, 4171 Glumsø. Denne ansøgning blev på baggrund af væsentlige ændringer indsendt som en ny ansøgning den 18.11.2013 med skema nr. 59324.

Ansøgningen er fremsendt af Videncentret for Landbrug, Fjerkræ, på vegne af Hans Henrik Mejer Larsen. Ansøgningen omfatter godkendelse efter § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven).

Vi har i henhold § 19 - § 26 i husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er ansøgning om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, samt tilhørende supplerende materiale:

- Brev af den 27.06.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Brev af den 29.08.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Brev af den 30.09.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Brev af den 01.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Dokument af 13.01.2014 fra konsulent med supplerende oplysninger vedlagt skema 59324 som bilag
- Brev af den 16.01.2014 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Scenarie 2 (beregning i skema 61100 i husdyrgodkendelse.dk)
- Scenarie 3 (beregning i skema 61118 i husdyrgodkendelse.dk)

1.1 Den ansøgte produktion

Der ansøges om udvidelse af den eksisterende produktion af æglæggende høns fra 163,8 DE bestående af 22.200 burhøns (133,7 DE) og 5.000 skrabe høns i kummestald (30,1 DE) til en samlet produktion af 268,4 DE bestående af 44.559 skrabe høns i etagesystem. Der er således 47.200 høneplasser. Se tabel 1 nedenfor.

Tabel 1 Dyreholdet angivet i ansøgningen. (Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelsen¹).

Dyrehold	Nu-drift		Ansøgt-drift	
	Antal dyr	DE	Antal dyr	DE
Høner, bur med gødningsbånd	22.200	133,7		
Høner, gulvdrift med gødningskumme (skrabe høns)	5.000	30,1	-	-
Skrabe høns i etage m gødningsbånd	-	-	44.559	268,4
Antal DE i alt		163,8		268,4

Ansøger har oplyst, at der kan forekomme variationer i antal producerede dyr/år. Antal DE og gødningsmængde varierer derfor også fra år til år. Gennemsnitsproduktionen tilstræbes at komme til at ligge på det ansøgte.

Der kan opstå situationer hvor tomgangsperiode eller dødelighed forøges og dermed vil den årlige totalproduktion blive reduceret. Der kan forekomme mindre forskydninger i produktionen,

¹ Bek. nr. 915 af 27.06.2013 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen), bilag 1, Afsnit F

så et års dyrehold overstiger andre års. Den samlede årsproduktion vil under normale omstændigheder ikke overstige det ansøgte.

Vurdering

Antallet af dyr i de enkelte stalde og antallet af årshøner er grundlaget for ansøgningsystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene, lugt, og husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor.

Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til husdyrproduktionens størrelse, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt, samt husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor, vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen og ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og accepteret.

Ønsket om en fleksibilitet, der gør at et enkelt års produktion/dyrehold kan overstige det ansøgte kan ikke efterkommes, da miljøberegningerne og vurderingerne er foretaget på grundlag af det ansøgte omfang.

Vi gør opmærksom på, at produktionstilladelsen følger det godkendte antal dyr og ikke det antal dyreenheder, som antallet af dyr svarer til på godkendelsestidspunktet.

Vilkår

For at fastholde det ansøgte dyrehold, bliver der stillet vilkår om at:

- Den maksimalt tilladte produktion omfatter 44.559 æglæggende skrabeheøns (årshøner i etagesystem), i alt svarende til 268,4 DE.
Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af 27.06.2013, bilag 1, afsnit F, med senere ændringer.
- Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen version 3, fra den 16.01.2014, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) med tilhørende vilkår samt vurdering af udbringningsarealernes placering og miljøbelastning (bilag 2) med tilhørende vilkår.
- Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.

1.2 Tidsplan for projektet

Af ansøgningen fremgår, at det byggeriet forventes igangsat i juni 2014, byggefasen forventes at vare cirka to måneder, hvorefter indsætning af dyr påbegyndes. Produktionen i det nye hus forventes at være oppe på fuldt dyretal den 1. januar 2015. Omlægningen af stald 1 forventes at ske medio 2016. Alle punkter i tidsplanen afhænger dog af tidspunktet for godkendelse.

Vurdering

I henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33 skal der i godkendelsen fastsættes en frist for hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Denne frist bør normalt ikke være på mere end 2 år. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejdet bør færdiggøres indenfor en rimelig tidsfrist derefter.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen som ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Dette er i henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33.

Godkendelsen betragtes således udnyttet ved opstart af bygge- og anlægsarbejde, dvs. ved iværksættelse af byggeriet skal godkendelsens vilkår overholdes, og der skal være afsætningsaftaler til produktionens husdyrgødning.

Vilkår

For at fastholde den ansøgte husdyrproduktion, bliver der stillet vilkår om at,

- Renoveringen af staldene og etablering af ny stald og gyllebeholder skal være påbegyndt senest 2 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 22.4.2016.
- Inden udnyttelse af miljøgodkendelsen skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af minimum 129,6 DE husdyrgødning fra produktionen. Aftalen skal være gældende i mindst 1 år.
- Ejendommen skal være oppe på fuld husdyrproduktion senest 3 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 22.4.2017.
- Godkendelsen bortfalder for de dele af byggeriet/anlæggene og dyreholdet, der ikke er etableret/indsat indenfor ovenstående tidsfrister.

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

På ejendommen er der bygninger i overensstemmelse med nedenstående tabel 2. Desuden er der tre fodersiloer jf. tabel 3, ny stald på 1800 m², ny fritliggende gyllebeholder (2.400 m³) med teltoverdækning samt en ny fodersilo på 20 tons (galvaniseret stål, højde 8 m). For placering af nye bygninger se situationsplan bilag 1.1.

Tabel 2. Bygningsoversigt, Timannsvej 6.

Bygning		Grundplan ca.	Opførselsår	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
1	Stuehus			Pudset letbeton gråt eternittag	Beboelse
3	Pakkerum	150 m ²		Pudset letbeton gråt eternittag	Serviceurum konsumæg
4	Kølerum	50 m ²	-	Element stål Gråt eternittag	Lager
5	Værksted	200 m ²		Stålblader gråt eternittag	Lager og reparation
6	Beriget bur	1190 m ²	-	Pudset legabl. gråt eternittag	Ægproduktion
7	Serviceurum	30 m ²		Element stålpl. gråt eternittag	Forbindelse og skiftezone
8	Skrabeæg	850 m ³	-	Element stålpl. gråt eternittag	Ægproduktion
9	Gødningshus	450 m ²	-	Stålbl.	Opbevaring af hønsegødning

				gråt eternittag	
10	Maskinhus			Stålblader med eternittag	
11	Silo			Stål	Kornopbevaring
12	Silo			Glasfiber	Foderopbevaring
13	Silo			Stål	Foder opbevaring
	Nyt æglæggerhus	1.800 m ²		Elementer, stålblader	Ægproduktion
	Gyllebeholder	2.400 m ³	-	Grå betonelementer med teltoverdækning. 4 m høj og 28 m i diameter	Opbevaring af afgasset biomasse samt fast møg

Tabel 3. Fodersiloer på Timannsvej 6.

Type	Dimensioner	Bygge-materialer	Placering	Årgang
Ny fodersilo	13 tons (20 m ³). H: 8 m	Galvaniseret stål	Se situationsplan	
Fodersilo	15 tons H: 8,1 m	Glasfiber (Gul-brun)	Ved æglæggerhus	
Fodersilo	28 tons H 8,1 m	Glasfiber (Gul-brun)	Ved æglæggerhus	-
2 Stålsiloer	2 x 335 tons H: 10,9 m	Stål	Ved æglæggerhus	2011/2012

Ansøger har oplyst følgende om nyt byggeri:

"I forbindelse med udvidelse af produktionen ønskes opført en tilbygning/forlængelse af skrabehønestalden, så den samlet bliver på omkring 2.000 m² (med etageanlæg). Tilbygningen vil således være med samme bredde, højde og taghældning som eksisterende stald. Væg og tag bygges i samme farver som eksisterende stald.

Til skrabehønestalden bygges også nødvendig fodersilo og en kornsilo i tilknytning til den eksisterende stald. Det etableres et nyt gødningslager for at opfylde kravet til opbevaring og for at kunne lagre den faste gødning fra produktionen bedst muligt. Lageret bliver i form af en gyllebeholder til lagring af afgasset biomasse eller fast møg som tilsættes vand inden udbringning."

Desuden opsættes to containere mellem æglæggerhusene i overensstemmelse med landbrugets byggeblad nr. 103.06-08 om container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v. (revideret 20.09.2012). Containerne er overdækkede og har en samlet kapacitet på cirka 35 tons. Det eksisterende gødningshus er med vægge, tag og fast gulv uden afløb. Gødningen i gødningshuset er overdækket med presenning. I ansøgt drift opbevares således gødning i det eksisterende gødningshus og de to containere.

Endvidere opstilles en tætluftet gødningscontainer i gødningshuset i den eksisterende stalds nordlige ende, jf. situationsplan bilag 1.1.

Der ønskes etableret en ny gyllebeholder på 2.400 tons (4 m høj, diameter 28 m). Beholderen placeres fritliggende, altså ikke i direkte tilknytning til eksisterende bygningsmasse på

ejendommen. I den nye gyllebeholder opbevares hønsemøg eller afgasset biomasse modtaget fra biogasanlæg. Placering af ny gyllebeholder fremgår af figur 1.

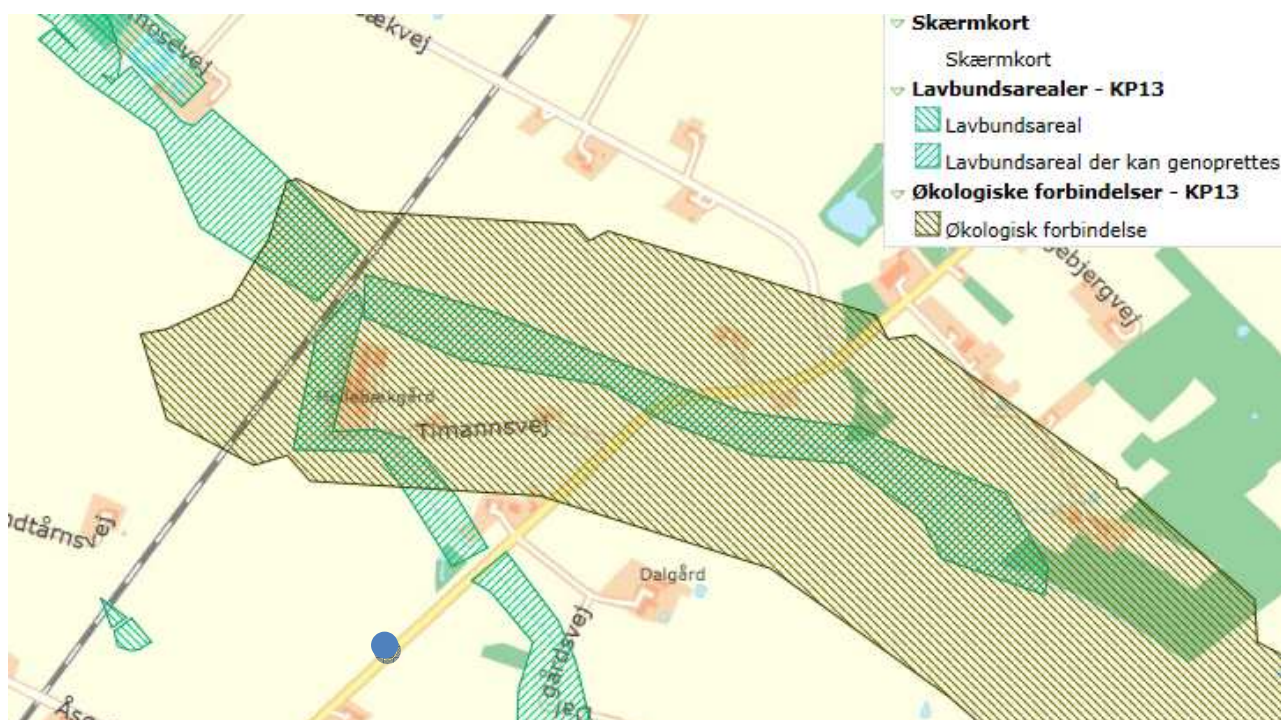
Vurdering

Ca. 65 m vest for ny æglæggestald løber jernbanelinie i nø-sv retning. Landskabet er indenfor en radius af ca. 700 m karakteriseret ved arealer i omdrift med spredte læhegn samt enkelte bebyggelser.

Det nye byggeri placeres i umiddelbar tilknytning til og i forlængelse af de eksisterende bygninger i nordenden af eksisterende skrabeægstald. Tilbygningen opføres i samme stil som eksisterende, tilsvarende bygninger. Ejendommen ligger indenfor område, der i kommuneplan 2013-25 er udpeget som Jordbrugsområde og som særlig værdifuldt landbrugsområde. Ligeledes ligger ejendommen indenfor område udpeget som økologiske forbindelser i kommuneplan 2013-2025. Denne udpegnings skal "varetagelse naturbeskyttelsesinteresserne, herunder beliggenheden af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, af økologiske forbindelser samt af potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser". Vi vurderer, at udvidelsen ikke vil være i uoverensstemmelse med denne udpegnings, da der alene er tale om udvidelse af staldanlæg i forbindelse med eksisterende byggeri og husdyrhold.

Nord, vest og syd for ejendommen løber åen Møllebækken. I tilknytning hertil er der i kommuneplan 2013-25 udpeget områder som "lavbundsareal der kan genoprettes". Vi vurderer, at den ansøgte udvidelse ikke vil være i uoverensstemmelse med udpegnings, da denne netop afgrænses af ejendommens skel og følger åens nuværende linjeføring.

Ejendommen ligger ikke indenfor andre udpegnings.

Figur 1. Oversigtskort med udpegnings af lavbundsareal der kan genoprettes samt økologisk forbindelse jf. Næstved Kommunes kommuneplan 2013-25. Kort fra Næstved Kommunes webgis-kort. Blå cirkel indikerer placeringen af ny gyllebeholder.

Den nye gyllebeholder er placeret fritliggende ud til landevejen, som markeret på figur 1 ovenfor. Af husdyrgodkendelseslovens § 27 stk. 2 fremgår, at kommunen skal "tillade eller godkende en af hensyn til markdriften ønsket placering, medmindre væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer afgørende taler imod placeringen. En tilladelse efter § 10 eller godkendelse efter § 11 eller § 12 skal indeholde vilkår om, at beholderen afskærmes med beplantning og fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften."

Ved valg af den ønskede placering bliver antallet af transporter forbi Timannsvej 2 og 4 reduceret i forhold til, hvis gyllebeholderen skulle placeres på ejendommen. Vi vurderer, at der med de ovenfornævnte krav til vilkår ikke vil være væsentlig påvirkning af landskabet og/eller naboer med den projekterede placering.

Da kørsel til og fra gyllebeholderen vil ske via Sandbyvej, kræver benyttelsen af overkørselen mellem marken og Sandbyvej en tilladelse. Tilladelsen til overkørsel skal søges hos Centre for trafik og ansøgningen skal indeholde et kort over placeringen og oplysninger af bredden på overkørselen.

Eventuel overskudsjord fra byggeriet kan udjævnes i et jævnt lag på maksimalt 0,5 m's tykkelse på de omgivende landbrugsarealer i drift. Du skal være opmærksom på, at det ikke må udlægges på lavbundsarealer, og det må ikke udlægges så det ændrer på overfladeafstrømningen til nabomatrikler.

Samlet set vurderer vi, at det nye byggeri ikke vil få en væsentlig landskabelig indvirkning.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Nye anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningen, med samme materialevalg og farvevalg som de tilsvarende eksisterende bygningsdele har.
- Der skal senest et halvt år efter gyllebeholderens opførelse plantes afskærmende beplantning omkring beholderen. Beplantning skal som minimum bestå af et 3-rækket hegn af hjemmehørende træer og buske. Beplantningen skal stedse vedligeholdes.
- Gyllebeholderen skal tømmes, nedrives og fjernes helt, når den ikke længere anvendes.

3. Husdyrbrugets anlæg og drift

3.1 Afstandskrav

Ved etablering af nye anlæg er der en række afstandskrav, der skal overholdes. Krav og afstande er listet op i nedenstående tabeller 4 og 5.

Tabel 4. Afstandskrav i henhold til husdyrgodkendelsesloven § 6 og 8 og faktuelle afstande for nyt æglæggerhus og ny gyllebeholder (som indtegnet i husdyrgodkendelse.dk). Målt på Næstved Kommunes webgis-kort.

	De generelle afstandskrav (m)	Ny skrabeægstald (m)	Ny gyllebeholder
ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	> 500	> 500
almene vandforsyningsanlæg	50	690	760
vandløb/dræn og søer	15	Ca. 15/0/120	Ca. 200/?/150
offentlig vej og privat fællesvej	15	Ca. 25	Ca. 18
levnedsmiddelvirksomheder	25	> 500	> 500
beboelse på samme ejendom	15	55	Ca. 400
naboskel	30	Ca. 135	Ca. 8
nabobeboelse	50	Ca. 164	Ca. 150
Byzone (Glumsø)	Min 50 m	Ca. 1.600	Ca. 1.200
Lokalplanlagt område ^[1]	Min. 50 m	Ca. 1.300 (Tyvelse)	Ca. 1.800 (Tyvelse)

Øvrige afstande:

Tabel 5: Afstanden fra det nye æglæggerhus til en række områder. Målt på Næstved Kommunes webgis-kort.

	Ny stald (hus 6 og 7) (m)
Kirkeomgivelser	Ca. 660
Kystnærhedszonen	> 5.000
Fredede områder	Ca. 930
Strandbeskyttelseslinje	> 5.000
Skovbyggelinje	Ca. 630
Sø- og åbeskyttelseslinje	Ca. 3.300
Kirkebyggelinje	Ca. 1.300
Fortidsmindelinje	Ca. 550
Beskyttede sten- og jorddiger	Ca. 850
Lavbundsarealer og potentielle vådområder	Ca. 0 m
Åbent vandløb	Ca. 245

Ud fra ansøgningens situationsplan kan vi se, at den nye stald vil ligge umiddelbart ovenpå eksisterende samletank og i en afstand af få meter til eksisterende dræn, jf. bilag 1.1.

^[1] Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Figur 2: Oversigtskort. Timannsvej 6 er markeret med en rød prik. Brune streger viser beskyttede jorddiger og grønne markeringer angiver skovbyggelinjer. Fra Næstved Kommunes webgis-kort.

Vurdering

Den nye gyllebeholder er i husdyrgodkendelse.dk indtegnet med en afstand på ca. 8 m til matrikelskel. Ansøgers konsulent oplyser dog, at den nye gyllebeholder vil overholde gældende afstandskrav, og at indtegningen i husdyrgodkendelse.dk er behæftet med fejl, da der ikke er målfast baggrundskort i funktionen for indtegning af opbevaringslagre. Den tilstødende matrikel er ikke ejet af ansøger, og der er ikke ansøgt om dispensation for afstandskravet på 30 meter til naboskel. Vi vurderer, at gældende afstandskrav skal sikres overholdt i forbindelse med behandling af ansøgning om byggetilladelse og at fejlen i indtegningen i husdyrgodkendelse.dk skyldes en teknikalitet.

Det fremgår af tabel 4, at de andre nye anlæg overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelsesloven § 6 og 8 med undtagelse af afstandskrav til dræn. Med hensyn til dræn er det ejers ansvar, at dræn indenfor 15 m fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg enten fjernes eller lægges i lukkede ledninger. Vi gør opmærksom på, at omlægning af dræn kræver tilladelse efter vandløbslovens² bestemmelser, såfremt tracé, dimension eller hældning af den nye drænledning ændres i forhold til den eksisterende.

Da forhold omkring afstandskrav er indeholdt i den generelle lovgivning, er der ikke stillet vilkår hertil. Der er ikke søgt om dispensation fra afstand til dræn.

3.2 Staldbygninger

Ejendommens staldbygninger fremgår af tabel 6.

² Lov nr. 927 af 24. september 2009 om vandløb med senere ændringer (vandløbsloven)

Tabel 6: Indretning af hønsehuse

Stald	Dyregruppe	Antal årshøner	Staldsystem
Stald 2: Ny skrabehestald i tilbygning til renoveret eksisterende skrabehestald	Skrabehøner - konsumæg	25.678	Etagesystem gødningsbånd, 3 gange tømning pr. uge
Stald 1: Etageanlæg i eksisterende bygning	Skrabehøner – konsumæg	18.881	Etagesystem gødningsbånd, 3 gange tømning pr. uge

Ejendommens dyrehold udvides, idet antallet af skrabehests øges ved tilbygning af ny skrabehestald. Stalden ønskes opført nord for eksisterende æglæggestald til skrabehests. Stalden etableres med etagesystem og hyppig udmugning (3 gange pr. uge). Den eksisterende skrabehestald ændres, idet der indsættes etagesystem med hyppig udmugning (3 gange pr. uge) i forhold til det nuværende gulvsystem med gødningskummer. Der er taget udgangspunkt i en produktionsperiode på 61 uger, en rotation på 63 uger og en dødelighed på 5,5 %. Endvidere ombygges den nuværende burhønsestald, idet der indsættes etagesystem og foretages hyppig udmugning (3 gange pr. uge). Produktionen af æg fra berigede bure med gødningsbånd ophører.

Vurdering

Af Miljøstyrelsens teknologiblad om "Etagesystem ved ægproduktion" fra maj 2011 fremgår det, at staldsystemet med etager er indrettet med fokus på inventardelen i det valgte system. Samtidig tages der hensyn til, at hønseenes behov og pladskrav til udvisning af normal adfærd skal være opfyldt. Stalden har typisk et helt plant gulv, og inventaret er placeret på langs i stalden med en til flere rækker af inventar afhængig af bredden og højden på stalden. Gødningshåndteringen i stalden omfatter fjernelse af hele den faste gødningsmængde fra slats én gang ugentlig. Lagring af fast gødning kan foregå i gødningshus. Husdyrgødningen fra skrabeareal fjernes efter hvert hold. Husdyrgødningen kan lagres i markstak eller køres direkte ud.

I ansøgningen er det anført, at der anvendes hyppig udmugning i skrabehestaldene, hvor der i begge stalde er gødningsbånd. Udmugning foretages mindst tre gange ugentligt i hver stald. Ammoniakemissionen reduceres dermed med 36 % i forhold til referencesystemet en ugentlig udmugning fra skrabehests i etageanlæg, jf. Miljøstyrelsens teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur (alternativ hønsehold)" fra maj 2011. Vi vurderer, at det er nødvendigt at stille vilkår til indretningen af stalddene, idet den har betydning for bl.a. ammoniakemissionen fra det samlede anlæg.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Staldene skal indrettes som angivet i ansøgningen.
- Eksisterende skrabehestald, eksisterende burhønsestald samt ny tilbygning skal alle indrettes med etagesystem og gødningsbånd.
- Gødningsbånd i skrabehestaldene skal tømmes ved starten af gødningsbåndet minimum tre gange ugentligt i hvert hus. Tømningerne skal foretages jævnt fordelt over ugen og der må forløbe højst 3 døgn mellem to tømninger. Dokumentation herfor skal foreligge.
- Etagesystem, gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

3.3 Foderopbevaring

Det er i ansøgningen oplyst, at der anvendes tørfoder til hønsene. Foderet består af både færdigfoder og hjemmeblandet foder. Færdigfoderet opbevares i udendørs glasfibersiloer (2 eksisterende og 1 ny, i alt 63 tons) og hjemmeavlet korn opbevares i amerikanersiloer (i alt 670 m³). Placering af siloer fremgår af bilag 1.1.

Der anvendes fasefodring for at opfylde hønsenes krav af næringsstoffer til tilvækst og reproduktion. Der anvendes op til 3 blandinger af tilskudsfoder. Derudover varieres andelen af hveden i fodret. Der er tilsat fytase til tilskudsfoderet.

Vurdering

Vi har beregnet det forventede årlige foderforbrug til i alt 2.000 tons (44.559 årshøner i skrabe anlæg x 44,90 kg = 2.000 tons).

Ejendommens foderopbevaringskapacitet er jf. tabel 3 ca. 63 tons. Det er oplyst, at foder leveres en gang ugentligt.

Vi vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr, jf. afsnit 5.11.

Vi vurderer samlet set, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår i forhold til foderopbevaring.

3.4 Energiforbrug

I ansøgningen er det oplyst, at der primært anvendes strøm til ventilation i produktionen. For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der automatisk styring af ventilationsanlægget. Der kan reguleres i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Variationen i ventilationsbehov stammer fra belægningsstigningen og til dels fra årstidsvariation.

Strømforbruget er oplyst til 90.000 kWh i nuværende drift. Normen for strømforbrug i en æglæggerproduktion er 1030 kWh/166 årshøner, hvilket svarer til 277.000 kWh. Elforbruget anslås til det dobbelte af nuværende forbrug, da produktionen næsten fordobles. Dermed bliver det samlede forventede elforbrug 180.000 kWh i ansøgt drift.

Tabel 7. Energiforbrug i nudrift og ansøgt drift på Timannsvej 6.

	Nudrift	Ansøgt drift
Elforbrug	90.000	180.000 kWh
Dieselolie	11.000	15.000
Fyringsolie	-	-

Der bruges normalt ikke varmetilsætning til æglæggestaldene, udover varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinterperioder.

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det forventede energiforbrug lavere end normtallene for energiforbruget i en konventionel produktion af konsumæg. Vi vurderer, at stigningen i

ejendommens energiforbrug er acceptabel i henhold til det ansøgte projekt. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Vilkår

For at kunne følge ejendommens energiforbrug efter udvidelsen bliver der stillet vilkår om, at

- Bedriftens forbrug af energi og diesel skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.
- Rengøring af ventilatorer skal ske ved hvert holdskifte og det skal noteres i logbog som angivet i ansøgningen.

3.5 Vandforbrug

Følgende er oplyst om vandforbrug i ansøgningen:

”Bedriften er tilsluttet offentlig vandboring til drikke- og vaskevand”.

I æglæggestalde med etager rengøres ikke konsekvent med vand, staldanlæg kan tørrengøres med trykluft. Evt. vil gødningsbånd og tværkanal blive vasket med koldt vand og det øvrige inventar tørrengjort. Der er regnet med et forbrug på 0,1 m³ vaskevand pr. 100 årshøner.

Vandforbruget til hønsenes drikkevand er anslået til 1,8 gange foderindtaget pr høne. Da foderforbruget i produktionen er lig normen, svarende til 44,9 kg foder, er vandforbruget anslået til 81 liter per årshøne.”

Tabel 8. Bedriftens vandforbrug

	Nudrift (m³)	Ansøgt drift (m³)
Drikkevand, høner	1.950	3.565
Vaskevand, æglæggestald	35	35
Vaskevand, pakkerum	5	5
Vask af maskiner	5	5
Stuehus	170	170
I alt	2.165	3.780

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det forventede vandforbrug svarende til normtallene for vandforbruget i en konventionel produktion af konsumæg. Vandforbruget til vask i ægpakkeri samt vask af maskiner er efter vores vurdering estimeret lavt. Vi vil derfor forvente, at vandforbruget er højere end estimeret af ansøger. Idet ejendommen forsynes med vand fra alment vandforsyningsanlæg vurderes et evt. højere vandforbrug ikke at udgøre nogen væsentlig faktor i forhold til vandforsyning af ejendommen.

Vi vurderer dog, at stigningen i ejendommens vandforbrug er acceptabel i henhold til det ansøgte projekt. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget, samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Vilkår

For at kunne følge ejendommens vandforbrug efter udvidelsen bliver der stillet vilkår om, at

- Forbruget af vand skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

3.6 Spildevand

Ansøger har oplyst følgende om spildevand:

”Stalde med etagedrift tørrengøres hovedsageligt. Der forventes brugt cirka 0,1 m³ vaskevand pr. 100 årshøner, svarende til 45 m³ om året til rengøring af æglæggestald. Rengøring foretages i forbindelse med holdskifte (ca. 1 gang om året) og afsluttes med en desinfektion. Vask af maskiner cirka 5 m³. Æglæggerhuset har betongulv, med afløb til vaskevand i 2 stk. 3,5 m³ opsamlingstanke. Vaskevand udbringes på mark. Tagvand fra eksisterende bygninger afledes via drænrør til åben grøft syd for ejendommen og overfladen. Regnvand fra ny stald vil afledes på samme måde. Sanitært spildevand fra stuehus ledes til dobbelt bundfældningstank, som er tilmeldt kommunal tømningssordning. Der er ikke toiletfaciliteter i stalde og ægpakkeri.”

Tabel 9. Ejendommens spildevandsmængder.

Spildevandstype	Nudrift	Ansøgt	Afledes til
Vaskevand, skrabeæg	25 m ³	45 m ³	Opsamlingstank
Vaskevand, beriget bur	10 m ³	-	Opsamlingstank
Vask af maskiner	5 m ³	5 m ³	Nedsivning
Sanitært spildevand	170 m ³	170 m ³	Dobbelt bundfældningstank
Daglig vask, pakkerum	5 m ³	5 m ³	Opsamlingstank
I alt	215 m ³	225 m ³	

Vurdering

Beholderen til sanitært spildevand skal også fremadrettet være tilmeldt kommunes tømningssordning.

Opsamlingsvandet, der tilledes opsamlingstanke, herunder evt. saft fra gødningshuset, skal håndteres som husdyrgødning. Udbringning heraf skal ske efter gældende regler anført i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Til afledning af den øgede mængde tagvand, skal der ansøges om en udledningstilladelse. Der skal fremsendes særskilt ansøgning herom. Ansøger er selv ansvarlig for, at udledning er lovliggjort.

På baggrund af ovenstående vurderer vi, at der ikke er behov for at stille vilkår til håndteringen af spildevand på ejendommen.

4. Opbevaringskapacitet og gødningshåndtering

4.1 Gødningsopbevaringsanlæg

Ansøger har oplyst følgende om gødningsopbevaringsanlæg på ejendommen:

Der opstilles to tætlukkede gødningscontainere mellem æglæggerhusene (i den eksisterende stalds nordlige ende). Transportøren fra skrabeægsstald føres herover til. Containerne er overdækkede og har en samlet kapacitet på cirka 35 tons. Containerne afhentes løbende, hvorefter gødningen køres til biogasanlæg. Der kan modtages afgasset biomasse, som opbevares i den nye, overdækkede gyllebeholder (2.400 m³) indtil udbringning på egne arealer.

Fra stald 1 og 2 føres gødning til opbevaring i eksisterende gødningshus indtil transport til biogasanlæg eller gyllebeholder. På grund af den høje tørstofprocent i hønsemøg (> 30 %), er der intet væske der løber af. Derfor er der intet afløb og opsamlingsbeholder i forbindelse med

gødningshuset, som er med vægge, tag og fast gulv. I ansøgt drift opbevares således gødning i det eksisterende gødningshus og de to containere. I den nye gyllebeholder opbevares møg og evt. afgasset biomasse. Ved opbevaring af fastmøg bliver der tilsat vand efter behov inden udbringning på ejendommens arealer.

25 % af gødningen er dybstrøelse. Denne opbevares i markstak efter gældende regler inden afsætning til biogasanlæg. Der er indtegnet en markstak i husdyrgodkendelse.dk, og det er derfor angivet, at 25 % af den producerede gødning opbevares i markstak.

Vurdering

Opbevaring af gødning sker som i nudrift i gødningshus. Gødningshuset er med tag og vægge, hvorved den naturlige ventilation over gødningen minimeres. Der er fast bund i gødningshus uden afløb. Der er meget lidt væskeafløb fra hønsegødning, som har et højt tørstofindhold. Der er ingen BAT-blade for denne opbevaringsform.

Gødning fra staldene fjernes tre gange ugentlig fra hver stald via gødningsbånd til gødningscontainer og gødningshus. Der tilføres gødning til gødningshuset hver gang, der muges ud i staldene. Gødningshuset tømmes 2 til 3 gange om året, det læsses med rendegraver i vogn eller møgspreder og opbevares midlertidigt i markstak til afhentning. Gødning fraføres ejendommen ved afhentning i lastbiler.

Der er i ansøgningen indgivet ønske om i alt tre scenarier, med forskellig afsætning af dele af den producerede husdyrgødning til biogasanlæg. I scenarie 1 afsættes i alt 129,6 DE husdyrgødning, herunder den samlede mængde dybstrøelse fra produktionen.

I scenarie 2 og 3 afsættes i alt 200,1 DE bestående af 133 DE fast fjerkrægødning og 67,1 DE dybstrøelse til biogasanlæg. Der returtages afgasset biomasse svarende til 70 DE til opbevaring i teltoverdækket gyllebeholder inden udbringning på ejendommens udbringningsarealer. Deuden udbringes der 68,3 DE fast fjerkrægødning fra ejendommens egenproduktion.

Der vil blive stillet vilkår omkring afsætning af husdyrbrugets gødningsproduktion samt udbragte gødningsmængder (jf. bilag 2), idet beregningerne af miljøpåvirkning i ansøgningsssystemet tager udgangspunkt heri.

Ejendommens opbevaringsanlæg fremgår af nedenstående tabel 10:

Tabel 10: Oversigt over gødningsopbevaringsanlæg.

Opbevaringsanlæg	Størrelse	Kapacitet	Kommentar
Gødningshus	300m ² x 2m x 0,66t/m ³	400 t	Lukket gødningshus uden ventilation og uden afløb
Lukkede containere (i alt)		35 t	Opbevaring af gødning fra hele husdyrproduktionen
Gyllebeholder		2.400 m ³	Monteret med fast overdækning (telt)
Markstak		1.000 t	Placeres efter gældende regler, benyttes kun som alternativ til gyllebeholder og gødningshus.

Vi vurderer, at opbevaring af gødning i lukket gødningshus samt opbevaring i lukkede containere, reducerer miljøpåvirkningen i forhold til opbevaring af gødning i åben mødding. Endvidere bliver der stillet krav om, at gødningen i gødningshuset skal være overdækket i perioder hvor der ikke er daglig tilførsel.

For at reducere ammoniakfordampningen fra gødningshus, stiller vi krav om at porte og døre så vidt muligt holdes lukkede.

Vi vurderer, at opbevaring af afgasset biomasse og fast fjerkræ gødning i gyllebeholder med fast overdækning (telt), reducerer miljøpåvirkningen i forhold til opbevaring i gyllebeholder med traditionelt flydelag. Der vil blive stillet vilkår i overensstemmelse hermed.

Vilkår

For at reducere ammoniakemissionen fra gødningsstakken, bliver der stillet vilkår om, at

- Gødningen opbevaret i gødningshuset skal være overdækket med presenning eller lignende, i perioder hvor der ikke er daglig tilførsel af gødning.
- Porte og døre i gødningshuset skal så vidt muligt holdes lukkede.
- Ved opbevaring af husdyrgødning i lukket container skal containere minimum opfylde kravene angivet i landbrugets byggeblad 103.06-08 om container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v. Containeren skal stå på en støbt plads.
- Dybstrøelse fra den samlede produktion skal afsættes til godkendt modtager. Inden afhentning kan den opbevares i markstak efter gældende regler.
- Hvis dybstrøelse opbevares i markstak inden afsætning til biogasanlæg, skal følgende registreres i logbogen:
 - Mængde dybstrøelse (DE eller kg N), som opbevares i markstak
 - Placering af markstak
 - Tidspunkter for placering af dybstrøelse i markstak
 - Tidspunkter for afhentning af dybstrøelse fra markstak til biogasanlæg.
- Der skal etableres befæstet areal under hele gødningsbåndets udstrækning.
- Ny gyllebeholder skal etableres med fast overdækning i form af telt, flydedug eller betonlåg. Skader på den faste overdækning skal straks repareres, så overdækningen er helt tæt. Umiddelbart efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes tæt til.
- Omrøring af gyllebeholder må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
- Udbringningsperioden for husdyrgødning og afgasset biomasse skal gøres så kort som mulig.
- Håndteringen af husdyrgødning og afgasset biomasse skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.
- Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderen, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

4.2 Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

I ansøgningen er følgende oplyst vedr. gødningsproduktion og opbevaring:

"I skrabeægsproduktionen produceres både fast gødning og dybstrøelse. Heraf er fordelingen 75 % fast gødning og 25 % dybstrøelse. Skrabeægs producerer ifølge normtal 2,33 ton fastgødning og 0,46 ton dybstrøelse pr. 100 årshøner. Den faste gødning under etager og slats fjernes 3 gange ugentlig via gødningsbånd og transporteres direkte til lager eller container. Når containeren er fyldt transporteres denne til modtager. Dybstrøelsen fjernes ved hvert holdskifte, typisk efter 12-14 måneder, hvorefter den køres til biogasanlæg. Der kan ske en midlertidig opbevaring i markstak indtil biogasanlægget kan modtage gødningen.

Ansøger oplyser følgende om indtastning af opbevaringslagre i husdyrgodkendelse.dk:

"Den nye gylletank er i husdyrgodkendelse flyttet til forventet placering ved Sandbyvej [Figur 1]. Tanken er indtastet som et flydende lager. Ansøgningssystemet kan ikke håndtere gylle på en fjerkræejendom, derfor denne fremgangsmåde. Som det er indtastet nu, er gødningen fordelt med 75 procent i gødningshuset (fordampning 5 %) og 25 procent af gødningen i markstak. Der er altså regnet på et worst-case-scenarie ift. ammoniakfordampning."

Tabel 11. Produktion og opbevaringskapacitet for husdyrgødning, Timannsvej 6. Tabel oplyst i ansøgningen.

Husdyr, stald- & serviceanlæg	Produktion 100 århøns, ton	Husdyr Årshøner	Produktion /år ton	Opbevarings krav 9 mdr. ton
Konsumæg, skrab Etage m. bånd Fast gødning	2,33	44559	1038	778,7
Konsumæg, skrab Etage m. bånd Dybstrøelse	0,46	44559	205	153,7
Vaskevand	0,1	44559	44,6	
Sum opbevaringskrav i lager				778,7
Sum opbevaringskrav i markstak				153,7
Gødningshus, Eksisterende				460,0
Lager andel, containere				35,00
Gyllebeholder, overdækket	28*4= 2400 m3			2400
Markstak	10000 tons			
Lagerkapacitet				2895,0
Fortank, vaskevand				5
Opbevarings kapacitet uden brug af markstak, i år.				2,3

Der afsættes følgende gødning til biogasanlæg:

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Dybstrøelse	6.070,3	1.654	67,1
Fast gødning	6.192,6	1.537	62,5

Dette medfører, at der udbringes fast gødning fra husdyrbruget svarende til 138,8 DE med et indhold af 13.755 kg N og 3.414 kg P. Gødningen opbevares i overdækket gyllebeholder indtil udbringning på ejendommens udbringningsarealer, se bilag 2.

Der er ansøgt om to alternativer hhv. scenarie 2 og 3. I disse scenarier udbringes afgasset biomasse svarende til 70 DE samt fast fjerkrægødning fra egen produktion svarende til 68,3 DE. For nærmere beskrivelse og vurdering se bilag 2.

Vurdering

Jf. tabel 11 fra ansøgningens materiale produceres der årligt 1.244 tons gødning heraf er 205 tons dybstrøelse fra skrabehestalden.

Ejendommen skal have kapacitet til opbevaring af 9 måneders gødningsproduktion i opbevaringsanlæg eller i form af 5-årige skriftlige aftaler jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen. For Timannsvvej betyder det, at der skal være opbevaringskapacitet til 779 tons gødning, jf. tabel 12 nedenfor. Af samme tabel ses det, at gødningshuset har en kapacitet på ca. 400 tons. Dette svarer til ca. 51 % af den årlige producerede gødningsmængde, eller kapacitet til opbevaring af 4 måneders gødningsproduktion. Derudover råder ejendommen over ca. 35 tons opbevaringskapacitet i lukkede containere foruden 2.400 m³ opbevaringskapacitet i ny gyllebeholder. Ved 0,66 t/m³ svarer opbevaringskapaciteten i gyllebeholderen således til 1.584 ton fjerkrægødning uden opblanding med vand. Ejendommen råder således over tilstrækkelig opbevaringskapacitet, idet al dybstrøelsen afsættes til biogasanlæg med evt. midlertidig opbevaring i markstak.

Tabel 12: Beregning af kapacitetsbehov

Beregning af kapacitetsbehov		
	Gødningsmængde (t)	
Beregnet gødningsmængde	1.244	Årlig gødningsproduktion
I alt ved 9 måneders opbevaring	933	
Kapacitet gødningshus	402	
Gødningscontainer	35	Tømmes når containerne er fulde

Gødning fra skrabehestaldene fjernes 3 gange ugentlig via gødningsbånd til gødningscontainer og gødningshus. Gødningen transporteres til biogasanlæg, når containerne er fulde (kapacitet er cirka 35 tons). Gødningshuset tømmes 2 til 3 gange om året.

Den faste gødning fra skrabehestaldene (ny + eksisterende) bortkøres i lukket container, når containeren er fuld. Dette svarer til, at der årligt opbevares og bortkøres ca. 570 t gødning i container. Ved en samlet containerkapacitet på 35 t svarer det til, at containerne skal tømmes mindst hver tredje uge. Vi vurderer, at der fra denne opbevaringsform ikke vil være nogen emission af ammoniak. Ansøger har oplyst, at containeren efterlever landbrugets byggeblad 103.06-08 om container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v. (rev. september 2012). Pladsen, hvorpå container til husdyrgødning står, skal være støbt. Pladsen skal endvidere leve op til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 med hensyn til indretning. Når gødningsopbevaring i container følger ovenstående vurderer vi, at der ikke sker nogen påvirkning af det omgivende miljø ved denne opbevaringsform af husdyrgødning.

Ud fra ansøgers oplysninger om, at dybstrøelsen fra skrabehestaldene bortkøres en gang årligt går vi ud fra, at der til formålet bestilles ekstra containerkapacitet. Produktionen af dybstrøelse fra skrabehestaldene svarer til en årlig gødningsmængde på ca. 205 tons. Ved en standard containerstørrelse på 20 tons svarer det til 10 årlige transporter af dybstrøelse til biogasanlæg.

Ud fra ovenstående vurderer vi, at den tilstrækkelige opbevaringskapacitet på ejendommen skal sikres ved skriftlige aftaler for at opfylde kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Aftalerne skal gælde mindst 5 år.

Vilkår:

For at begrænse miljøpåvirkningen fra opbevaring af husdyrgødning samt miljøpåvirkninger fra udbringningsarealer (jf. bilag 2), bliver der stillet vilkår om, at

- Miljøgodkendelsen må ikke tages i brug, før der foreligger skriftlig aftale om afsætning af 129,6 DE fjerkrægødning med et indhold af 12.262 kg N og 3.191 kg P til biogasanlæg.
- Der skal årligt afsættes minimum 129,6 DE fjerkrægødning med et indhold af 12.262 kg N og 3.191 kg P til biogasanlæg. Dokumentation herfor skal foreligge og kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Hvis biogasanlægget på et senere tidspunkt ikke kan modtage de nævnte mængder husdyrgødning, er det ansøgers eget ansvar at finde anden godkendt modtager. Alternativt skal dyreholdet nedbringes, så vilkårene i denne miljøgodkendelse kan overholdes.

4.3 Drift af gyllebeholdere

På den nye gyllebeholder etableres fast overdækning i form af teltdug.

Vurdering

Det er vores vurdering, at fast overdækning af gyllebeholdere med f.eks. teltdug, er den mest effektive måde at reducere ammoniakfordampning fra lager af flydende husdyrgødning. Desuden har det andre miljømæssige fordele, da der f.eks. skabes større opbevaringskapacitet ved at hindre tilførsel af vand fra nedbør og dermed reduceres antallet af gylletransporter. Der er stillet vilkår til overdækning af gyllebeholder i afsnit 4.1.

4.4 Udbringning af husdyrgødning

Ansøger har ikke angivet oplysninger om udbringningen af husdyrgødning.

Vurdering

I forbindelse med udbringning af husdyrgødning kan der opstå lugtgener for de omkringboende. For at begrænse lugtgenerne vil der blive stillet vilkår om, at udbringningsperioden skal gøres så kort som mulig, og ved udbringning af gylle må omrøring af gyllebeholderne først påbegyndes umiddelbart før udkørsel. Derudover skal håndteringen af gylle altid foregå under opsyn, og således at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.

Når gyllevogn fyldes kan dette foregå ved en selvlæssende gyllevogn, dvs. en vogn med installeret pumpeårn. Ved at have et pumpeårn på gyllevognen reduceres risiko for spild i forbindelse med fyldning af gyllevogn. Det skal dog sikres, at sugearmen er tom, inden den svinges indover gyllevognen, for at undgå spild ved gyllebeholderen. Hvis der etableres pumpeanlæg på gyllebeholderen eller gyllevognen fyldes med traktorpumpe, skal der etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gyllevognen finder sted. Pladsen skal have fald mod opsamlingsbeholder og den skal være af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

Pumper på gyllebeholdere og traktorpumper skal i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen være udstyret med en timer. Timeren skal sikre, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen, end hvad der svarer til indholdet i gyllevognen. Pumper på gyllebeholder skal desuden forsynes med en afbryder, som sikrer at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Omrøring af gyllebeholder må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
- Udbringningsperioden for afgasset biomasse og fjerkrægødning skal gøres så kort som mulig.
- Håndteringen af husdyrgødning og afgasset biomasseskal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.
- Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholder, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

5. Husdyrbrugets forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

5.1 Anvendelse af bedst tilgængelig teknik, BAT

5.1.1 Ammoniakfordampning fra staldanlæg

Der anvendes en type staldanlæg til bedriftens dyrehold, nemlig skrabehøns i etagesystem med gødningsbånd. Staldsystemet etableres med tre gange ugentlig tømning af gødningsbånd.

Tabel 13. Beregning af NH₃-N BAT-niveau ud fra Miljøstyrelsens vejledende BAT-standard vilkår.

Dyrekategori	Ansøgt staldsystem	Antal	Stald	Emissionsgrænseværdi Kg NH ₃ -N pr. 100 årshøner	Total Kg P
Æglæggende høns	Skrabeæg, etage med gødningsbånd	(44.559 årshøns)	Ny stald + renoverede eksisterende stalde	9,92	4.420,25
I alt					4.420

Vurdering

Ved fastsættelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak anvender vi Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier³. Grænseværdierne blev ændret i april 2011, hvor beregningsforudsætningerne blev ændret i forbindelse med, at den nye version af ansøgningsystemet kom. Da ansøgningen er indsendt i november 2013, anvender vi grænseværdierne fra IT2011.

Da der foretages gennemgribende renovering af æglæggestaldene, anvender vi emissionsgrænseværdien for nye stalde. Miljøstyrelsens grænseværdi for skrabehøns i nye stalde er 9,92 kg NH₃-N pr. 100 årshøns.

Miljøklagenævnet (nu Natur- og Miljøklagenævnet) vurderer, at hvis grænseværdierne for ammoniakemissionen (BAT-standardvilkår) for det samlede anlæg overholdes ved ansøgers konkrete valg af teknologier og teknikker, da er kravet om anvendelse af BAT opfyldt for projektet som helhed (MKN-130-00166 af 3. november 2010).

³ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg – omfattet af husdyrgodkendelseslovens §§ 11 og 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, maj 2011.

Vores beregning af den maksimale ammoniakemission for hønseholdet ved overholdelse af BAT fremgår af tabel 13 ovenfor.

BAT- ammoniakemissionsgrænseværdi

I henhold til ovenstående stiller vi i forhold til overholdelse af BAT krav om, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen er **4.420 kg NH₃-N /år**.

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene **4.239 kg NH₃-N /år**. Den ansøgte udvidelse overholder således kravet om anvendelse af BAT.

Vurdering af anvendt teknologi til overholdelse af BAT-kravet

Det valgte staldsystem til skrabehønsene er "Etagesystem ved ægproduktion". Af Miljøstyrelsens teknologiblad til denne staldindretning (revideret maj 2011) fremgår det, at der kan ske en regelmæssig udmugning af den faste gødning i produktionsperioden. Dybstrøelse opbevares i hele produktionsperioden i stalden. Staldtypen kan " benyttes ved alternativ ægproduktion (høns der ikke er i bur) [...]. I dette system er der mulighed for løbende at fjerne den faste gødning, som udgør 75 % (1 gang om ugen)."

I ansøgningen er det angivet, at gødningsbånd under skrabehønsene i etagesystem tømmes tre gange ugentligt, og at dette medfører 36 % reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til referencestaldsystemet med en ugentlig udmugning fra skrabehøns i etageanlæg. Kommunen kan konstatere, at dette er tilfældet jf. Miljøstyrelsens teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur (alternativ hønsehold)", revideret maj 2011. Ammoniakfordampningen er afhængig af interval mellem udmugning, og der stilles derfor vilkår om udmugningsfrekvens.

Vi vurderer, at ansøgers oplysninger om vedligehold og styring af ventilation i staldene er med til at sikre, at ammoniakemissionen fra staldene reduceres mest muligt, og at BAT-niveauet kan overholdes.

Ligeledes har ansøger valgt at anvende foderoptimering, hvilket ligeledes påvirker den samlede ammoniakemission fra anlægget. For beskrivelse og vilkår til fodring se afsnit 5.1.6.

Der vil blive stillet vilkår om at kommunen og dermed tilsynsmyndigheden skal underrettes, hvis der på et eller flere af gødningsbåndene er længerevarende driftsstop, idet det har betydning for om emissionsgrænseværdien for ammoniak overholdes i praksis.

Ved tømning af gødningsbånd tre gange ugentligt forventes der højere indhold af N ab lager, hvilket giver en højere gødningsværdi og påvirker markudbyttet positivt. Idet gødningen afsættet til biogasanlæg er dette dog ikke aktuelt i nærværende sag.

Vilkår om tømning af gødningsbånd er beskrevet i afsnit 3.2.

Vilkår

For at overholde krav til anvendelse af BAT i husdyrproduktionen, bliver der stillet vilkår om, at

- Enhver form for driftsstop af gødningsbånd skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbåndet er ude af drift i en periode på mere end 8 dage.
- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer gødningsbåndets drift, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på

tilsynsmyndighedens forlangende.

- Gødningsbåndene skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget sammen med dokumentation for udført vedligeholdelse.
- Ventilationen i alle stalde skal være computerstyret, med alarm i tilfælde af driftsforstyrrelser. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.

5.1.2 Fosfor ab lager

Ud fra samme BAT-standard-vilkår som nævnt ovenfor har vi beregnet den maksimale emissionsgrænseværdi for fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Niveauet fastlægges herefter således at fosforindholdet i den mængde husdyrgødning der produceres på anlægget maksimalt må have et indhold af fosfor som angivet i tabellen nedenfor.

Vores beregning af den maksimale fosforemission for hønseholdet ved overholdelse af BAT fremgår af 14.

Tabel 14: Beregning af den maksimale fosforemission for hønseholdet. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier er anvendt.

Dyrekategori	Ansøgt staldsystem	Antal DE	Stald	Emissionsgrænseværdi Kg P pr. DE	Total Kg P
Æglæggende høns (44.559 årshøns)	Skrabeæg, etage med gødningsbånd	268,4	Ny stald + renoverede eksisterende stalde	26,1	7.005
I alt					7.005

I henhold til ovenstående tabel 14 er den maksimale mængde fosfor ab lager fra den ansøgte produktion **7.005 kg P/år**.

Af Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår (Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)-Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg, maj 2011 fremgår følgende:

”Emissionsgrænseværdien kan anvendes af kommunerne i alle godkendelser af husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg efter husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, idet det her ikke har betydning, om der tale om et nyetableret eller eksisterende husdyrbrug. Dette skyldes, at emissionsgrænseværdien vil kunne opfyldes ved foderoptimering, som er en teknik, som står til rådighed for såvel nyetablerede som eksisterende husdyrbrug med produktion af konsumæg. Alternativt kan emissionsgrænseværdien overholdes ved bortskaffelse af gødningen til videre bearbejdning i eksempelvis biogasanlæg.”

Af ansøgningssystemet fremgår det, at den samlede mængde fosfor ab lager fra den ansøgte produktion er **6.606 kg P/år**. Den ansøgte udvidelse overholder kravet om anvendelse af BAT i forhold til fosfortab. Jf. afsnit 4.2 har ansøger redegjort for, at dele af husdyrgødningen bortskaffes til biogasanlæg, hvilket ligeledes kan medvirke til overholdelse af BAT-kravet for fosfor. Vi har ikke i den konkrete sag viden, der kan tilsidesætte Miljøstyrelsens vurdering af, at BAT-niveauet for fosfor kan opfyldes ved afsætning af hønsegødningen til biogasanlæg. På baggrund af

ovenstående vurderer vi, at ansøgningen lever op til redegørelse for og anvendelse af BAT i forhold til N og P emissioner fra anlægget.

5.1.3 Opbevaring af husdyrgødning

Husdyrbrugets gødning opbevares i gødningshuset, der har tag, faste sider og gulv. Dette hindrer luftstrøm henover gødningen og mindsker dermed afdampning. Endvidere overdækkes gødningen i gødningshuset med presenning. Gødningsbåndene tømmes mindst 3 gang om ugen pr. hus, og gødningen stakkes så det komprimeres mest muligt. Gødningen fra skrabeægproduktionen opbevares i lukkede containere indtil afhentning og bortskaffelse til biogasanlæg. Den returtagne afgassede husdyrgødning fra biogasanlæg opbevares i ny gyllebeholder med fast overdækning.

Normen for opbevaring af fast hønsemøg er en mødding.

Normen for opbevaring af dybstrøelse er en markstak.

BREF dokumentet beskriver følgende opbevaringssystemer til fjerkrægødning

-opbevaring i stalden under buranlæggene, med udmugning en gang om året.

-opbevaring i åben mødding.

Der er ingen BAT-blade for gødningsopbevaring i lukket gødningshus.

Der tilføres gødning til gødningshuset hver gang der muges ud i staldene. Fra hvert æglæggerhus fjernes gødning tre gange om ugen. Gødningen i gødningshuset er overdækket med presenning. Gødning fraføres ved afhentning i lastbiler.

Dybstrøelsen fjernes en gang om året og afsættes direkte til biogasanlæg. Evt. sker oplag i markstak indtil afhentning.

Vurdering

Vi vurderer, at opbevaring af hønsemøg i gødningshus som beskrevet i ansøgningen sikrer, at gældende lovgivning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt. I perioder hvor der ikke er daglig udmugning af gødning skal gødningsbunken overdækkes med presenning. Vi vurderer derfor, at kravene om overdækning af husdyrgødning jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, er opfyldt. Opbevaring af fast husdyrgødning på befæstet areal foruden opbevaring i lukket hus vurderes at være BAT, da emission fra opbevaringsanlægget herved minimeres. Det er dog en forudsætning for reduktionen i ammoniakemissionen fra gødningen, at porte og døre i gødningshuset ikke står åbne i unødigt omfang. Ligeledes vurderes opbevaring af fast gødning, evt. opblandet med vand efter behov, i teltoverdækket gyllebeholder at være BAT, da emission og afløb fra anlægget herved minimeres.

Ligeledes vurderer vi, at opbevaring af hønsemøg i lukkede containere placeret på fast støbt plads reducerer miljøpåvirkningen i forhold til opbevaring af gødning i åben mødding. Denne opbevaringsform kan således betragtes som BAT.

I ansøgningen er det anført, at forarbejdet husdyrgødning/afgasset biomasse opbevares i ny gyllebeholder med fast overdækning (telt).

Fast overdækning af gyllebeholderen er medvirkende til, at BAT-emissionsgrænseniveauet ammoniak for produktionen er overholdt. Opbevaring af forarbejdet husdyrgødning i gyllebeholder, opfattes som BAT. Der er fastsat en lang række lovregulerede forhold, der er med til at sikre lav ammoniakfordampning, og sikre lækager.

Disse regler indebærer bl.a. 10 årsbeholderkontrol, samt regelmæssig føring af logbog over flydelag, samt reetablering af flydelag hvis dette er nødvendigt.

Det er kommunens vurdering, at fast overdækning af gyllebeholder med f.eks. teltdug er den mest effektive måde til at reducere ammoniakfordampningen fra lager på, og at dette har andre miljømæssige fordele. Der skabes f.eks. større opbevaringskapacitet ved at hindre tilførsel af vand fra nedbør til tanken, og samtidig skal der efterfølgende ikke bruges unødvendige energiresourcer på udbringning af dette vand sammen med gyllen.

Det vurderes, at overholdelse af gældende lovgivning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er BAT for så vidt angår opbevaring af forarbejdet husdyrgødning.

Vilkår omkring opbevaring af husdyrgødning er beskrevet i afsnit 4.1.

5.1.4 Vand og Energi

Følgende er oplyst vedr. vand- og energiforbrug i ansøgningens BAT-redegørelse:

Vand

Vask

Efter hver rotation rengøres stalden med vand eller tørrengøres.

Rengøres med vand bruges højtryksrensere. Tørrengøring foregår med kost og højtryksluft.

Rengøringen vil evt. blive afsluttet med en desinfektion.

Drikkevand

Drikkenipler placeres højt for at lette hønernes vandoptagelse og minimere vandspild.

Drikkevandforbruget registreres hver dag.

Energiforbrug

Der bruges normalt ikke varmetilsætning til æglæggestaldene, udover varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinter perioder. Der er således ikke monteret fast varmesystem i staldene. I pakkerum er varme som anvendes for at personale og pakkemaskine har optimale betingelser.

Fravalg af varmegenindvinding

Der er ikke et varmebehov i produktionen, hvor varmen fra genindvinding kan afsættes. Alle dyr vil typisk have samme alder i staldanlægget og dermed er stalden tom i kort tid ved holdskifte.

Strøm

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget. Der kan regulere i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval).

Ventilationsdata logges i styringscomputer.

Belysning

Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd.

Der opsættes lysstofrør (sparepære) med lysdæmper. Der anvendes en type lysdæmper (højfrekvent) med et lavt effekttab.

Tilvalg af BREF

Timerindstilling: Belysningen reguleres i forhold til hønernes adfærd og alders- / udviklingstrin. Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin.

Zoneopdeling: I pakkerum og forrum er opsat lys som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde. Lyset over pakkemaskine følger krav i arbejdsmiljø lovgivning. Staldbelysningen er styret separat.

Kontrol

Det er BAT at reducere energiforbrug og vandforbrug ved at gøre alt det følgende:

- Anvende lavenergi-belysning
- Ventilere staldene optimalt
- Rengøring af stald og udstyr efter hver produktionscyklus eller batch.
- Udførelse af regelmæssigt kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Detektering og reparation af lækager.

Vurdering

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vand og energiforbruget, at forebygge spild fra drikkevandsinstallationer og reparere evt. lækager, at anvende naturlig ventilation i videst muligt omfang, at optimere evt. ventilationssystem og installere energibesparende belysning.

På baggrund af ovenstående forventer vi, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og hele tiden holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor også blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres, se afsnittene om vand og energiforbruget.

For at reducere vandspild ved et evt. brud på en vandledning, vil der blive stillet vilkår om, at der skal installeres trykfaldssikring på vandforsyningen.

Det vurderes, at ejendommen ud fra ovenstående beskrivelse opfylder kravet til BAT mht. vand og energiforbruget.

Vilkår

For at minimere energi- og vandforbruget på ejendommen, bliver der stillet vilkår om, at

- Der skal være trykfaldssikring på vandforsyningen, således at der automatisk lukkes for vandet i tilfælde af trykfald på vandledning. Meddelelse herom skal sendes elektronisk til driftsherren.
- Belysning i staldene skal være med lysdæmpning og lysstyring.
- Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen.
- Ventilationen i alle stalde skal være computerstyret med alarm i tilfælde af driftsforstyrrelser. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.

5.1.5 Lugt

For at reducere lugtemissionen fra staldene er det vigtigt med en god gødningshåndtering og hygiejne i stalden, se afsnittet om lugt.

5.1.6 Foder

I ansøgningen er det oplyst, at der anvendes tørfoder til hønsene. Der anvendes både færdigfoder og hjemmeblandet foder i produktionen. Færdigfodret opbevares i udendørs siloer. Der anvendes fasefodring afhængig af dyrenes udvikling og foderet er tilsat fytase.

Der er foretaget foderoptimering, idet protein % i foderet til skrabe hønsene er 15,3.

Vurdering

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

For produktion skrabe høns i etagesystem fodres der jf. ansøgningssystemet ikke efter normerne. Af ansøgningssystemet fremgår, at der i ansøgt produktion anvendes foderoptimering, der reducerer ammoniakfordampningen fra produktionen med 484 kg NH₃-N/år.

Fodring af hønsene jf. ansøgningssystemet er som følger:

Tabel 15. Fodring af skrabe høns i ansøgt produktion.

	Skrabe høns
Kg foder pr. dyr	44,9
Protein % i foder	15,3 (norm 16,3)
Fosfor % i foder	0,42
Kg æg pr. høne	18,7

Af nævnte teknologiblade fremgår det "Fasefodring anvendes i næsten alle æglæggesbesætninger i Danmark, hvilket er en forudsætning for at komme ned på det i normtallene angivne gennemsnitlige niveau for totalfosfor i foder på 4,7 gram/kg foder for skrabe- og frilandshøns". Der er dog optimeret på fodringen, idet protein % samt fosfor % i foderet er reduceret i forhold til normen for skrabe høns. Idet fodringen af skrabe hønsene fraviger fodring ud fra normtallene for den ansøgte produktion vurderer vi, at der er behov for at stille vilkår i overensstemmelse med angivelserne af fodring, der fremgår af den elektroniske ansøgning i husdyrgodkendelse.dk. Vilkårene bliver stillet i overensstemmelse med Miljøstyrelsens teknologiblade for æglæggende høns "Råprotein i foder til æglæggende høns" revideret maj 2011 samt "Fosforindhold i foder til æglæggende høns" fra maj 2011.

Ud fra ansøgningens oplysninger om foderoptimering i den ansøgte produktion vurderer vi, at ansøger opfylder kravet til implementering af BAT i forhold til fodring i ansøgt produktion.

Vilkår

For at sikre anvendelsen af BAT i produktionen, bliver der stillet vilkår om, at

- Der skal anvendes fasefodring således, at foderets indhold af næringsstoffer er tilpasset dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser.
- Foderet skal tilsættes fytase svarende minimum til producentens anbefalede dosis.

Drift i forhold til fodring:

- *Råprotein:* Indholdet af råprotein i foder til æglæggende høns (konventionel produktion i gulv og etagesystemer) må i gennemsnit over tre år maksimalt være 152 gram pr. kg foder (eventuelt 134 gram/10 MJOE). Såfremt der dokumenteres lavere foderforbrug end angivet i Normtal 2009, kan der accepteres tilsvarende højere indhold af råprotein i foderet.

- Der gives mulighed for at anvende følgende vilkårligning, idet det bemærkes, at ligningen udtrykker: N ab dyr med egne tal / N ab dyr reference, hvor både ligning og reference er fra normtal 2009.

Korrektionsfaktor vedrørende råprotein i æglægningsfoderet må maks. være **0,86 (skrabe høns)** beregnet efter følgende vilkårligninger:

Skrabeægsproduktion

$((\text{Kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst} \times 2,88)) / 86,8.$

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Tabel 16. Forudsætninger for fodring.

Faktor	Skrabe høns
Kg æg pr. årshøne	18,7
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,6
Kg foder pr. årshøne	44,9
Protein % i foder	15,3

Fosforindhold:

- Fosforindholdet må i gennemsnit over en 3 årig periode maksimalt være 4,2 gram pr.kg foder (gennemsnitlig foderoptagelse på 130 gram/høne/dag.)

Egenkontrol i forhold til fodring råprotein:

- Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer indhold af råprotein i de enkelte foderblandinger.
- Ved hvert hold høners afslutning skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein i holdets samlede foderration. Beregningen skal opbevares i logbogen.
- Beregningen af det gennemsnitlige indhold af råprotein kan ske på basis af det faktisk registrerede forbrug af de enkelte blandinger, eller på basis af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.
- Der skal som minimum være en blandeforskrift/deklaration for hver foderfase, der har været anvendt.
- Anvendes foderkorrektion som virkemiddel til at opnå et bestemt niveau for ammoniakreduktion, skal der endvidere føres produktionskontrol med oplysninger om kg foder pr. årshøne, kg æg pr. årshøne og kg tilvækst pr. årshøne.
- Logbogens oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af g råprotein pr. kg foder etc. skal opbevares i min. fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende
- Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein ud fra vilkårligningen i vilkår 19.
- Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i vilkårligningen.

- Kg tilvækst kan være den aktuelle tilvækst (vægt ved udsætning – vægt ved indsætning) eller man kan anvende normtallene for tilvækst.

Egenkontrol i forhold til fodring fosfor:

- Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregneskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg foder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbogen.
-
- Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger.
-
- Det gennemsnitlige indhold kan beregnes enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger, eller ud fra det faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger.
-
- Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
-
- Der skal minimum være en blandeforskrift for hver 3. måned, og for hver gang der skiftes foderblending.

5.1.7 Management

Af ansøgningen fremgår følgende om management:

Baggrund

En æglæggende høne starter sit liv som daggammel kylling. Kyllingen går i opdrætsstalden i ca. 16 – 18 uger før den er udvokset, og klar til at kønsmodne og lægge æg. Kort tid før æglægningen starter, flyttes hønniken over i ægproduktionsanlægget.

En høne kan producere æg i ca. 60 uger, det er den tid den holdes i æglæggestalden. Hønen har altså udført sin mission i løbet af ca. 76- 80 uger, herefter vil den typisk ende som foder til mink eller anden forarbejdet grundsubstans.

Æglæggestaldene

Produktionen foregår efter alt ind – alt ud. Vilkårene for ægproduktion er fastlagt i Bekendtgørelse 533, til beskyttelse af æglæggende høner.

Når de gamle høns er sat ud, starter rengøringen og vedligeholdelsen af anlægget. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold hvorvidt der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af staldrum og inventar kan også ske med trykluft. Rengøringen omfatter også udendørs arealer ved porte og døre, ligesom udvendige dele af ventilationen også skal rengøres. Forrum og silo til den enkelte stald rengøres også ved holdskifte. Ægpakkerum, kølerum mm rengøres dagligt. Rengøringen og vedligehold afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode. Før indsætning af nye høns gennemskylls vandsystem, foder- og ventilations anlæg afprøves og stalden tempereres.

Skrabearealet tilføres den nødvendige mængde skrabemateriale i form af sand, halm og strøelse.

Dagligt tilsyn

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres, at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klima skal være optimal for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt og ægtransporten overvåges. En gang daglig indsamles æggene, tidspunktet afpasses så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag de er lagt.

Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg.

Der kan tilføres nyt materiale til skrabearealet i etageanlægget. Dybstrøelsen fra etageanlægget bliver kørt ud ved slutningen af produktionsperioden og oplagres i gødningshus.

Tre gange om ugen fjernes den fast gødning fra gødningsbånd og transporteres til gødningshus. Kølerum rengøres ca. en gang om ugen.

Vurdering

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

Vi betragter det som BAT at registre forbruget af vand, energi, foder, pesticider, handelsgødning mv. for at få et overblik over forbruget, og derved kunne sætte ind hvis det vurderes, at der er et overforbrug.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Ved at udarbejde gødningsplaner og gødningsregnskab, forsøges det at opnå den størst mulige udnyttelse af næringsstofferne i gødningen. Krav om udarbejdelse af gødningsregnskab er implementeret i dansk lovgivning.

Der vil blive stillet vilkår for en række af ovenstående forhold, se de respektive afsnit.

5.1.1 Udbringning af husdyrgødning

Se bilag 2, afsnit 5 om anvendelse af bedst tilgængelige teknik på udbringningsarealerne.

5.1.2 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer vi, at ejendommen lever op til de lovgældende krav om redegørelse for og brug af BAT.

5.2 Ammoniaktab fra staldanlæg

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene (stald og lager) 4.239 kg N /år. I forhold til nudriften svarer dette til en forøgelse på 538 kg N/år. I ansøgningssystemet er det beregnet, at det generelle krav om reduktion af ammoniak er overholdt ved en ammoniakemission på 9.963 kg N/år.

I henhold til ovenstående afsnit om BAT har vi vurderet, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen maksimalt må være 4.420 kg NH₃-N/år baseret på emissionsgrænseværdier i Miljøstyrelsens standardvilkår.

5.3 Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter

5.3.1 Naturområder beskyttet af § 7 i husdyrgodkendelsesloven.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende kliddannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantensamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

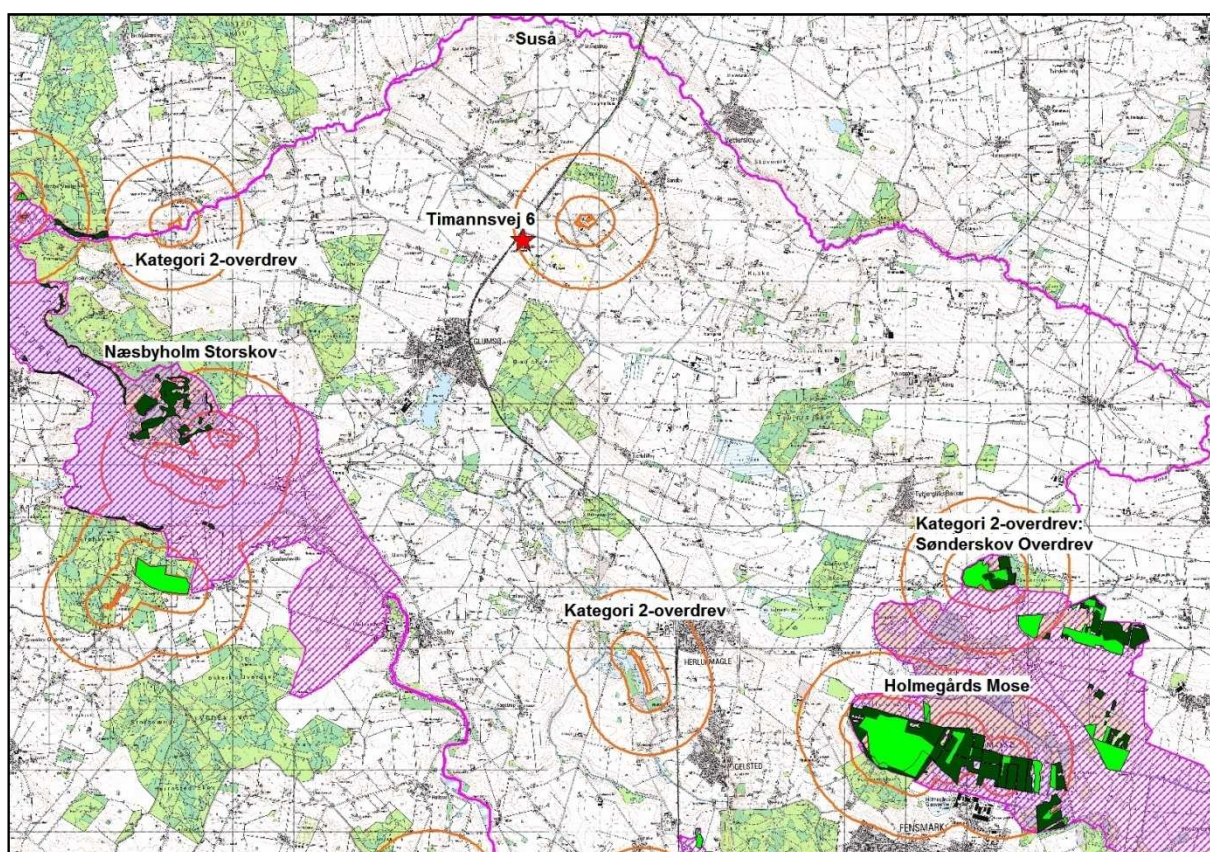
Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende ca. 3-3½ km henholdsvis nordvest og nordøst for anlægget på Timannsvej 6 (Kort 1). Det er Susåen, som er en del af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose".

Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader kan findes yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6410). Især sidstnævnte type findes sandsynligvis på strækninger af Susåen, der er beliggende nord for anlægget.

Nærmeste kortlagte terrestriske habitatnaturtyper er skovnaturtyper i Næsbyholm Storskov samt lysåbne og skovbevoksede habitatnaturtyper på Sønderskov overdrev og i Holmegårds Mose og tilliggende tørvemoser (se Kort 1). Nævnte kategori 1-naturområder er beliggende i en afstand af 6-9½ km fra anlægget på Timannsvej 6.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er i alle tilfælde 0,0 kg N/ha/år på nævnte overdrev.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i bilag 1.3, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planerne /21 & 22/.

Kort 1. Beliggenhed af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose" og kategori 2-naturområder i forhold til anlægget på Timannsvej 6. Natura 2000-området er vist med lilla, kortlagt habitatnatur er vist med lysegrøn (lysåben natur) og mørkegrøn (skovhabitatnatur).

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmose, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

I følge Danmarks Miljøportal er den nærmeste kategori 2-natur et overdrev beliggende ca. 1 km nordøst for anlægget på Timannsvej 6. Imidlertid viser besigtigelse i maj 2013, at området ikke er overdrev eller i øvrigt opfylder kriterierne for at være kategori 2-natur. Der er tale om bunden af en tidligere råstofgrav nu tilplantet med nu høje løvtræer.

Nærmeste forekommende kategori 2-naturområder er beliggende 5-9 km fra anlægget i forskellige retninger herfra (se Kort 1).

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er i alle tilfælde 0,0 kg N/ha/år på nævnte overdrev.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

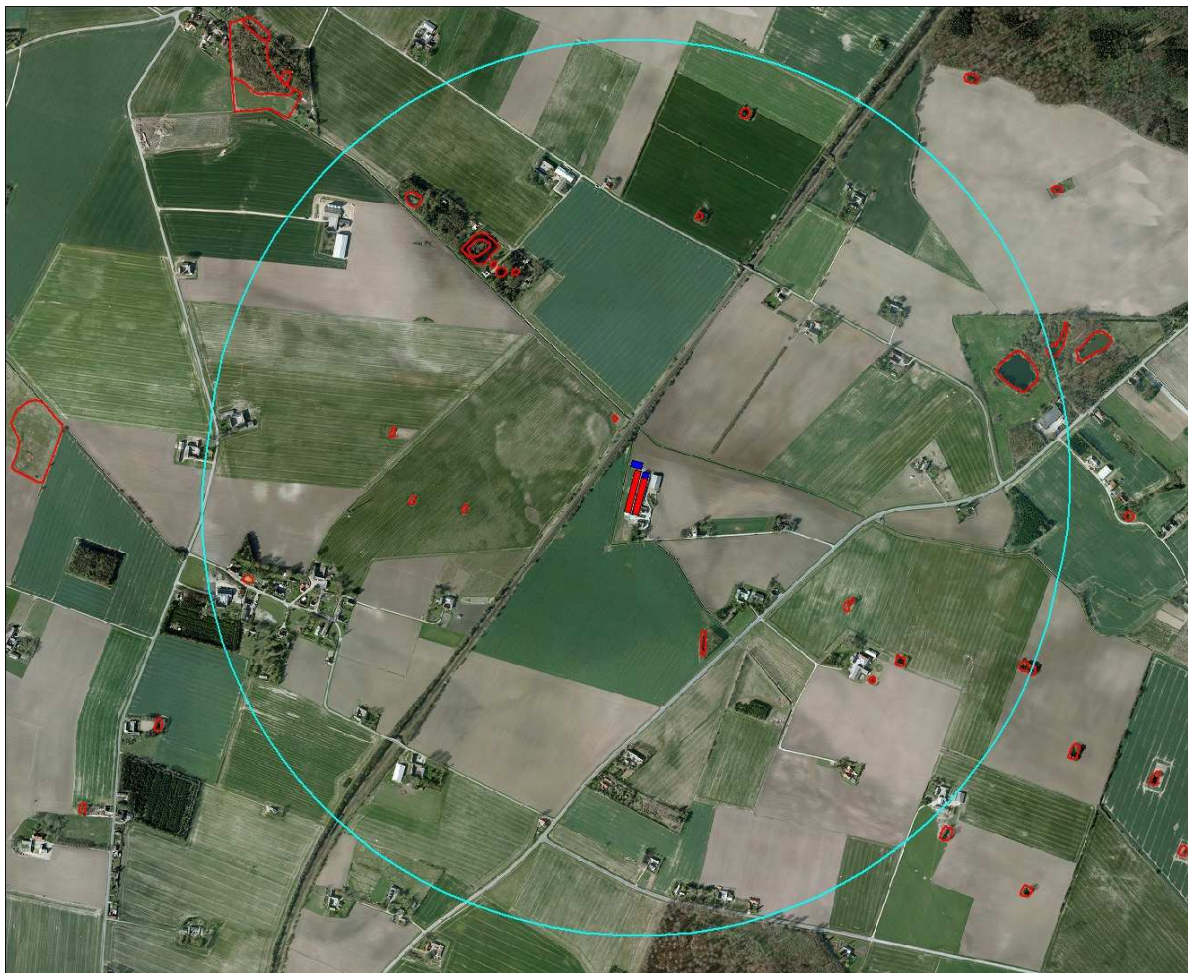
Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 17.

Tabel 17. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Indenfor 1000 m omkring anlægget på Timannsvej 6 findes ca. 10 § 3-naturområder (alle vandhuller) (Kort 2). Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Glumsø Østerskov, ca. 1 km syd for anlægget.

Da projektet indebærer en meremission af ammoniak på årligt knap 538 kg vil der selv for de nærmeste kategori 3-naturområder ikke ske en merbelastning, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Der er derfor ikke foretaget nogen besigtigelse af disse naturområder i forhold til mulig påvirkning af anlægget.

Kort 2. § 3-naturområder indenfor 1000 m fra anlægget på Timannsvej 6. Nederst på kortet ses den nordlige spids af den kvælstoffølsomme skov, Glumsø Østerskov.

Kommunens vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Totalbelastningen på nærmeste kategori 1-natur og nærmeste kategori 2-natur udgør 0,0 kg N/ha/år - primært grundet afstanden mellem anlægget på Timannsvej 6 og naturområderne. Projektet vurderes derfor ikke at have nogen påvirkning af forekommende og potentielt forekommende habitatnaturtyper.

Kategori 3-natur

Da projektet indebærer en meremission i en sådan størrelse, at der ikke sker en merbelastning af kategori 3-natur (moser eller kvælstoffølsomme skove) større end 1,0 kg N/ha/år vurderes disse naturområder at være tilstrækkeligt beskyttet.

Samlet vurdering

Ud fra disse forhold og på baggrund af besigtigelserne, er det kommunens samlede vurdering, at naturområder omfattet af lovens § 7 ikke påvirkes væsentligt af projektet på Timannsvej 6, og at ansøgningen overholder de generelle beskyttelseskrav. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

5.3.2 Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Timannsvej 6 er område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Natura 2000-området udgøres af 3 habitatområde og 2 fuglebeskyttelsesområde (Tabel 18). Udpegningsgrundlaget fremgår af Bilag 1.1 og de beskyttelsesområdet er nøjere beskrevet i Basisanalysen /22/ og Natura 2000-planerne /20, 21/.

Som beskrevet i forrige afsnit om kategori 1-natur er Susåen beliggende ca. 3-5 km meter nord for anlægget (Kort 1). Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader findes potentielt yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6410). For disse naturtyper er der ikke fastsat tålegrænse for atmosfærisk kvælstof /1/.

Afstanden fra anlægget til kvælstoffølsomme skovhabitatnaturtyper eller følsomme lysåbne habitatnaturtyper i Næsbyholm Storskov, Sønderskov Overdrev eller Holmegårds Mose er 6-9 km.

Natura 2000-område	163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
• Habitatområder	H194, Suså med Tystrup Bavelse Sø og Slagmosen H146, Rådmandshaven H145, Holmegårds Mose
• Fuglebeskyttelsesområder	F93, Tystrup Bavelse Sø F91, Holmegårds Mose, Gammellun6, Tuerne og Porsmose

Tabel 18. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder i Næstved kommune

Vurdering

Fra anlægget på Timannsvej 6 er der som nævnt en årlig total emission på knap 4.240 kg N, og en meremission på årligt knap 540 kg N.

Afstanden til kvælstoffølsomme habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområderne i Natura 2000-områderne er så stor, at der ikke vil være nogen målbar belastning fra det ansøgte projekt på de internationale beskyttelsesområder.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området, vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Timannsvej 6 beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

5.3.3 Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Næstved Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

Endvidere findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Da projektet indebærer en meremission af ammoniak, der vil bevirke en merbelastning af nærmeste potentielle levesteder på mindre end 1 kg N/ha/år er der ikke foretaget besigtigelser af vandhuller og andre mulige levesteder for at registrere Bilag IV-padder.

5 vandhuller er imidlertid besigtiget i maj 2013, da de samtidigt er beliggende på eller nær udspretningsarealerne. Flere af disse er vurderet at være potentielle ynglelokaliteter for Springfrø og Stor Vandsalamander.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræder endog meget talrigt. Springfrø opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Der er i vandhullerne tillige registreret levesteder for Grøn Frø og Lille Vandsalamander. Alle padder og deres yngel er fredede i Danmark.

Vurdering

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten).

I dette tilfælde er merbelastning forbundet med projektet mindre end 1 kg N/ha/år, og det vurderes, at der ikke vil ske nogen negativ påvirkning af levestederne.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at ændringen af husdyrbruget på Timannsvej 6 ikke vil påvirke raste- eller ynglelokaliteter for Bilag IV-padder, idet der ikke kan forventes en ændring af vandhuller nær anlægget.

Hvad angår forekomsten af Flagermus i området, vurderer Næstved kommune, at de bygningsmæssige ændringer, der er forbundet med projektet, ikke vil påvirke raste- eller yngleområder for flagermus.

Næstved kommune ønsker derfor ikke at sætte vilkår for driften i forhold til beskyttelse af Bilag IV-arter.

5.4 Lugt

Afstanden fra staldanlæg og til nærmest bolig/boligområder er i ansøgningen angivet til følgende:

Tabel 19. Lugtgenæafstande beregnet i ansøgningen.

Områdetype	Model	Ukorrigeret genæafstand (m)	Genæafstand, nudrift (m)	Vægtet gennemsnits-Afstand (m)	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	315	-	-	Ja
Samlet bebyggelse	Ny	177	-	-	Ja
Enkelt bolig	Ny	100	-	-	Ja

Genæafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Den vægtede gennemsnitsafstand kan ikke angives på et kort, men er en beregnet afstand, som skal være større end den beregnede korrigeret/ukorrigeret genæafstand, for at lugtgenekriteriet er overholdt.

Der forefindes ikke større husdyrbrug (> 75 DE) indenfor 300 meter fra byzone og lignende eller samlet bebyggelse, og heller ikke indenfor 100 m fra nabobebyggelse. Der er derfor ikke tale om, at der kan opstå en kumulativ effekt.

Vurdering

Lugtgenekriteriet til nærmeste område udlagt med byzone, Glumsø, er overholdt. Genæafstanden er i henhold til tabel 19 på ca. 315 m, og afstanden til er ca. 1,5 km.

Den nærmeste samlede bebyggelse udløses af Vandtårnvej 5. Afstanden fra den nye stald til ejendommen er ca. 740 m. Genæafstanden er på 177 m.

Afstanden til nærmeste naboejendom uden landbrugspligt, Timannsvej 4, er ca. 165 m fra ny tilbygning af æglæggerhuset. Fra lugtcentrum af produktionen er genæafstanden 100 m, og genekriteriet er derfor opfyldt.

Ansøgningssystemets beregninger viser således, at husdyrgodkendelseslovens lugtgenekrav er overholdt.

Vilkår

For at forebygge lugtgener fra ejendommen bliver der stillet vilkår om at,

- Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lave en redegørelse og evt. målinger på forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
- Fordelingen af dyr og dyretyper i staldanlæggene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

5.5 Transport

I ansøgningen er følgende beskrevet om transporter til og fra ejendommen:

”Til- og frakørsel til ejendommen sker fra Timannsvej. Der er kun to muligheder for transport til eller fra ejendommen. Den nordlige eller sydlige tilkørsel. Den nordlige vej vil blive benyttet mest til Ringsted og videre til E45. Den sydlige retning forbinder til Skelbyvej 239 gennem Glumsø.

Tabel 20. Antal årlige transporter til-/fra Timannsvej 6 før og efter udvidelsen.

Transporttype	Type	Antal/år nudrift	Antal/år ansøgt drift
Hønniker til ejendommen	Lastbil	2-3	2-3
Afhentning af høner	Lastbil	2-3	2-3
Døde dyr	Lastbil	26	26
Foder	Lastbil	26	52
Æg-afhentning	Lastbil	121	121
Brændstof	Lastbil	10	10
Markarbejde	Traktor	120	120
Udbringning af husdyrgødning	Traktor	100	100
Afhentning, fjerkrægødning	Lastbil	-	66
Levering af afgasset biomasse	Lastbil	-	66
Samlet antal transporter		409	599

Der sættes dyr ind i æglæggestalden ca. 1-2 gange årligt, det samme antal gange som staldene tømmes. Der kan være tale om at aflive dyrene på stald inden bortkørsel fra ejendom.

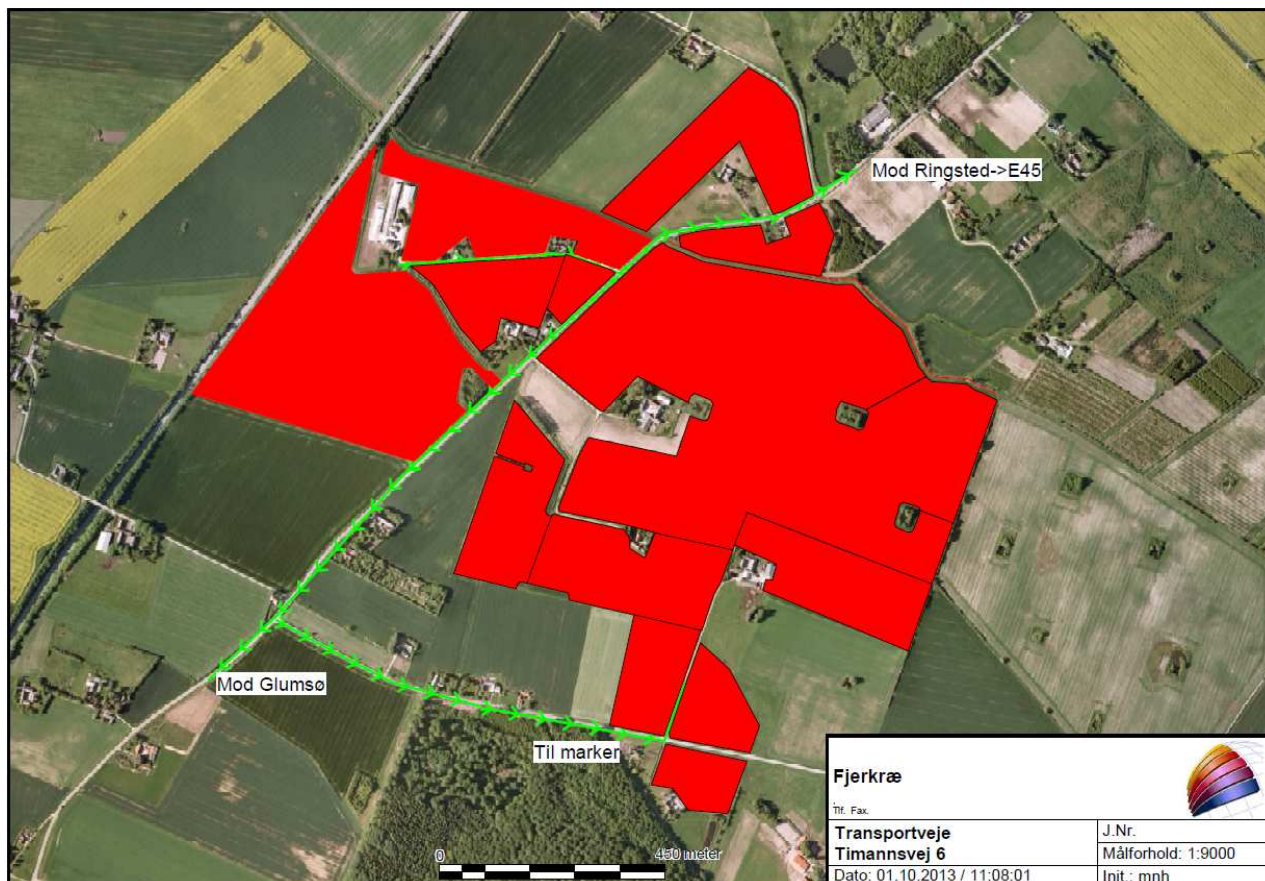
Døde dyr afhentes ca. hver anden uge. Foder leveres ugentlig. Æg afhentes hver 3. hverdag.

Hjemmeavlet korn leveres direkte til foderfabrik, eller lagring i eget siloanlæg. Afsætning af fast gødning foregår en gang hver anden uge ca. 30 – 35 tons pr. læs. Gylle udbringes med gyllevogn, cirka 22 m³ pr. vogn.

Der regnes med en returmængde på cirka 2.000 tons afgasset gylle, svarende til 66 årlige transporter med afgasset gylle (30 tons pr. læs).

Transport vil så vidt muligt foregå indenfor tidsrummet 06.00 til 18.00, på hverdage. I travle perioder vil der forekomme transport udenfor dette tidsrum.

Transport af gødning til ejendommens harmoniarealer foregår af Timannsvej, Sandbyvej, Vinderupvej og markveje. Der er ingen byer på ruterne til markerne, kun andre ejendomme og enkelte beboelser.”

Figur 3. Kort med transportvej fra anlægget og ud til Suså Landevej. Bemærk, at udbringningsareal mark 8-0 er forøget i forhold til udstrækning på dette kort. For samlet udbringningsareal se bilag 2.

Vurdering

Kørslerne til og fra ejendommen stiger fra ca. 410 til ca. 600 transporter årligt, dvs. antallet af transporter øges med ca. 190 stk. Det er oplyst, at transporterne primært foregår mod nord ad Sandbyvej, som er en landevej mod Ringsted. På Timannsvej skal transporterne kun køre på den korte strækning hen til Timannsvej 6, hvor i alt 2 ejendomme passeres. Af de ca. 600 transporter er der ca. 170 der ikke skal passere ejendommene på Timannsvej, idet disse relaterer til levering af afgasset husdyrgødning til gyllebeholder ved Sandbyvej og udbringningen af gylle fra beholderen. Transport mod syd sker gennem byzone ved Glumsø og videre via Skelbyvej. Der sker dog ikke transport af gylle gennem Glumsø med traktor. Da der i forbindelse med følge udvidelsen kommer yderligere ca. 3-4 transporter til og fra ejendommen/gyllebeholderen pr. uge vurderer vi, at den årlige stigning af transporter med 190 stk. ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne.

Der sker ingen ændring i antallet af traktorkørsler til udbringningsarealerne i forhold til nudrift.

Vilkår relateret til til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

5.6 Støj

Støjkilder oplyst i ansøgning fremgår af tabel 21.

Tabel 21. Beskrivelse af støjkilder på ejendommen.

Type	Placering	Driftstid	Tiltag til begrænsning af støj
Ventilationsanlæg	Kip	Hele døgnet	Ventilationsanlæg med lavt støjniveau
Dyr	Stalde	Ved fodringstid	Staldene er lukkede, hvorfor kaglen fra hønsene høres meget svagt udenfor.
Levering og indblæsning af foder	Fodersiloer	1 gang ugentligt a' 0,75 timer leveres færdigfoder til fodersiloer.	Foder leveres med støjsvage indblæsningscykloner
Afhentning af æg	Ægpakkeri, øst for eksisterende burstald	½ time, to gange ugentligt, inden for normal arbejdstid	Ingen. Fragtbil er slukket under pålæsning af æg.
Intern kørsel med maskiner	-	Forår og efterår ved såning og høst. Der vil i disse perioder forekomme intern færdsel på alle tider af døgnet.	-
Ægpakkeri	Ægpakkeri, øst for eksisterende burstald	Fem timer dagligt, indenfor normal arbejdstid	Arbejdet i pakkeriet kan ikke høres udenfor bygningen.

Desuden er følgende oplyst vedr. støj i ansøgningen:

”De væsentligste stationære støjkilder fra husdyrbruget er aflæsning og indblæsning af foder samt ventilation fra staldanlægget. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene. Foder leveres med støjsvage indblæsningscykloner. De væsentligste periodiske støjgener vil være fra landbrugsmaskiner i forbindelse med levering af foder og dyr. Leverance af foder samt afhentning af dyr og æg foregår så vidt mulig indenfor normal arbejdstid på hverdage.

Markarbejde vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde.”

Vurdering

Ved vurdering af støj fra ejendommen, vurderes der på støj fra fast tekniske installationer som f.eks. foderblander, pumper, kompressor m.v., og der vurderes på den interne og eksterne transport. Støj i forbindelse med markdriften er ikke omfattet, men der skal naturligvis så vidt muligt vises hensyn ved kørsel forbi naboejendomme og tomgangskørsel skal undgås. Indblæsning af foder i fodersiloer kan støje en del, og her skal opmærksomheden henledes på, at aktiviteten skal kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser, se nedenfor. I ansøgningen er det oplyst, at der bruges støjsvage indblæsningscykloner. De nye fodersiloer er placeret ca. 130 m fra nabobeboelsen.

For at mindske eventuelle støjgener stilles der vilkår om, at transport til og fra ejendommen så vidt muligt skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 – 18.00.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Vilkår:

For at begrænse støjgenerne fra ejendommen, bliver der stillet vilkår om at,

- Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

- Hvis vi vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.
- Transport til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.
- Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

5.7 Støv

I ansøgningen er det angivet, at der fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med håndtering af strøelse og ved levering og indblæsning af foder.

Vurdering

Vi vurderer, at der kan forekomme støvgener ved indblæsning af foder i fodersilo, samt ved transporter til og fra ejendommen. Vi vurderer dog, at risikoen for støvgener ved nabobeboelser er begrænset på baggrund af afstanden mellem anlægget og naboer.

Vilkår:

For at begrænse støvgenerne fra ejendommen, bliver der stillet vilkår om at,

- Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

5.8 Lys

I ansøgningen er følgende oplyst:

”Længden af lysperioden reguleres efter en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktionstrin. Der er ikke tændt lys i staldene om natten. Der er ingen lysplader i taget. Der forventes dermed ikke en fjerneffekt af belysningen i den renoverede æglæggestald.”

Vurdering

Lys fra ejendommen kan eventuelt være til gene for naboer, f.eks. ved konstant lys hele natten. Det er derfor vigtigt, at der i stalden er så lidt lys som muligt om natten. Der er i ansøgningen ingen oplysninger om belysning i eksisterende stald eller udendørsbelysning.

Lys kan også være til gene for trafikken, f.eks. ved anvendelse af spotlys, der peger ud mod vejbanen. Dog er afstanden fra ny stald til offentlig vej relativ stor.

Vilkår:

For at begrænse lysgenerne fra ejendommen, bliver der stillet vilkår om at,

- Belysning i staldene skal være med lysdæmpning og lysstyring.
- Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen.
- Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal, der efter vores vurdering er væsentlige. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

5.9 Kemikalier

Oplag af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares i olietanke. Ansøger har oplyst følgende om tanke på ejendommen:

- Overjordisk 2.500 l tank i maskinhus (bygning 10) (2012)
- Dieselolietank fra 1992/1985 (begge 1.200 l) eksisterer ikke længere.

Markkemikalier på ejendommen opbevares i aflåst boks i kemikalierum, se situationsplan.

Vurdering

Ifølge BBR er der to tanke på 1.200 l fra hhv. 1985 og 1992. Disse tanke er ifølge ansøger sløjfet, og der anvendes overjordisk tank på 2.500 l fra 2012. Vi gør opmærksom på at tanke skal anmeldes etableret og/eller sløjfet jf. olietankbekendtgørelsens⁴ generelle regler. På baggrund af ovennævnte oplysninger er dieseltankene fra 1992 og 1985 nu blevet sløjfet i BBR.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1321 af 21.12.2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. at der ikke må kunne opstå risiko for forurening af jord og undergrund, hvis der spildes eller en dunk lækker.

Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller. Derved kan evt. spild opsamles og der forekommer ikke risiko for forurening af jord, overfladevand eller undergrund. Tanke skal opstilles med god afstand til tagnedløb, og placeres hvor der ikke er risiko for at de bliver påkørt.

Fyldning af marksprøjte og vask af sprøjteudstyr reguleres af vaskepladsbekendtgørelsen⁵. Her anføres det bl.a. at håndtering af sprøjtemidler (påfyldning og vask af udstyr) enten foregår på en støbt plads med afløb til lukket beholder, eller på arealet der skal sprøjtes. Såfremt en mark hvor der er blevet sprøjtet anvendes til påfyldning og vask, skal der inden for en vækstsæson benyttes et nyt område ved hver påfyldning og ved hver vask.

Tapsteder, som benyttes til påfyldning og vask af sprøjter, skal være forsynet med kontraventil og vandur eller lignende installation, der forhindrer overløb ved opfyldning af tanken. Der må ved påfyldning af sprøjter ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten. Reglerne om påfyldning og vask af marksprøjter håndhæves af Natur- og Erhvervsstyrelsen.

Vilkår:

For at reducere risikoen for forurening af jord og grundvand, bliver der stillet vilkår om at,

- Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller og med god afstand til afløb til dræn.
- Tank til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.
- Pesticider, olieprodukter og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlæg, uden afløb i nærheden, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

5.10 Affald

Affaldet fra ægproduktionen kan inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation.
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ) (Ca. 650 kg + div. Olietanke paller mv.).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, spildolie, pesticidrester, oliefiltre, batterier) (Ca. 110 kg + 60 lysstofrør/elpærer).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester) (Ca. 2 kg).
- Døde dyr (Ca. 3-6.000 kg).
- Forbrænding på kraftvarmeværk/afleveres på containerplads (halmballesnor, papirsække, tomme plasticdunke, tomme medicinglas, tomme sække af papir fra foder o.l.) (Ca. 240 kg).
- Deponeringsegnet affald (asbestholdige byggemateriale) (ca. 50 kg).

Mængden af de enkelte affaldstyper er anført ovenfor.

⁵ BEK nr. 1355 af 14.12.2012 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler

Ansøger oplyser følgende om opbevaring af affald:

" Døde dyr:

Døde dyr opbevares i lukkede containere indtil afhentning til DAKA. Døde dyr hentes efter behov – ca. hver anden uge. Opbevarings- og afhentningsplads for døde dyr fremgår af situationsplanen.

Fast affald:

Al fast affald opbevares i en container og afhentes efter behov, cirka hver 14. dag.

Olie og kemikalieaffald:

Rengjorte dunke fra markkemikalier afleveres som fast affald.

Farligt affald, brugte kanyler samt tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til genbrugsplads. Kemikalier/kemikalieaffald er opbevaret i aflåst kemikalierum."

Vurdering

Vi vurderer, at de i ansøgningen angivne affaldsmængder er rimelige for den ansøgte produktions størrelse, og at ansøger har redegjort for miljømæssig korrekt bortskaffelse af bedriftens affald.

Opbevaring af døde dyr reguleres efter bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 558 af 01.06.2011.

Vilkår:

For at reducere risikoen for forurening fra opbevaring af affald, bliver der stillet vilkår om at,

- Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
- Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
- Hvis spildolie opbevares i en olietank, skal tanken sløjfes efter de samme sløjfningsterminer, som tanke omfattet af den til enhver tid gældende olietanksbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines). Tanken skal opstilles på et tæt underlag, og der skal være påmonteret tankplade på tanken, hvor fabriktionsår fremgår.

5.11 Skadedyr

I ansøgningen er følgende oplyst mht. skadedyr:

"Af hensyn til sundheden er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der vil blive foretaget den nødvendige bekæmpelse af skadedyr herunder fluer på ejendommen. Dette sker bl.a. gennem kontrolsystem for HACCP godkendelse af fødevarevirksomheder. Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for mulighederne for effektiv bekæmpelse af skadedyr. Derfor fjernes vegetation omkring bygningerne og der opstilles rottefælder. Der holdes god orden i og omkring staldanlægget for at opnå et højt hygiejneniveau.

Fluer: Høns elsker fluer, så der er ingen fluer i hønsstalden. I gødningslageret reduceres udklækningen af fluelaver og dermed fluer ved at minimere lysindfaldet."

Vurdering

For at undgå tilhold af rotter og fluer er det vigtigt at ejendommen holdes i en renlig og ryddelig stand.

Særligt med hensyn til fluer er det i sommerhalvåret vigtigt, at være opmærksom på hygiejnen i stalden.

Vilkår:

For at minimere risiko for tilhold af skadedyr, bliver der stillet vilkår om at,

- For at undgå fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

5.12 Husdyrbrugets ophør

Af ansøgningen fremgår:

"Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet, og blive tilført harmoniareal eller leveret til gødningsaftager. Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Næstved Kommune. Restindholdet i olietank fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, medens nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil blive meddelt til tilsynsmyndigheden."

Vurdering

Ud over at beholdere skal tømmes og foderrester skal fjernes, stiller vi også vilkår om at staldene skal rengøres, og at øvrigt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

Vilkår:

For at minimere risiko for forurening af jord og grundvand ved ophør af produktionen, bliver der stillet vilkår om, at

- Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

6. Driftsforstyrrelser og uheld

Af ansøgningen fremgår:

"Redegørelse for mulige uheld

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport eller læsning af husdyrgødning til containere.

Minimering af risiko for uheld

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Gyllebeholderen vil løbende blive kontrolleret vha. inspektionsbrønde og tanken er underlagt kommunens 10 års beholderkontrol.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlløse leverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet og der gøres tiltag så videre spredning stoppes. Ved større uheld alarmeres 112 og myndighederne kontaktes.”

Vurdering

Det er vores vurdering, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for ejer og hans medarbejdere, såfremt der sker uheld, både med hensyn til oliespild og større hændelser som, brand, hærværk o.l. Der er i Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug et eksempel på en beredskabsplan, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>.

Ved evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 112.

Det vurderes generelt at husdyrproduktionen ikke udgør nogen særlig risiko for uheld, der kan have en miljømæssig påvirkning.

Ved overholdelse af nedenstående vilkår vurderer vi, at husdyrbruget gør en optimal indsats for at minimere risikoen for gener og forurening i tilfælde af driftsforstyrrelser og uheld.

Vilkår

For at minimere miljøskaderne vil eventuelle uheld og utilsigtede hændelser, bliver der stillet følgende vilkår om at,

- Ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal hele tiden holdes ajour og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.
- Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Den endelige beredskabsplan inkl. bilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.

7. Egenkontrol

I ansøgningen er det anført at:

- Der benyttes en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. Daglig føres logbog over produktionsresultater, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur og dødelighed opgjort pr. dag.
- I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften; ex strømsvigt, kølerumssvigt mm
- Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Vurdering

Bedriften skal til enhver tid over for Næstved Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at godkendelsens vilkår overholdes.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at:

Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:

- Dokumentation for produktionsniveau: f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter. Dokumentationen skal opbevares i min. 3 år.
- Kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning minimum 3 år tilbage.
- Skiftlig afsætningsaftale af min. 1 års gyldighed med modtager af husdyrgødning (biogasanlæg).
- Dokumentation vedr. foder jf. vilkår 17-22
- Dokumentation for tømning af gødningsbåndene min. tre gange ugentligt. Tidspunkt for tømning af hvert gødningsbånd (start- og sluttidspunkt) skal noteres i logbog.
- Enhver form for driftsstop af gødningsbånd skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 8 dage.
- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer gødningsbåndets drift, skal opbevares på husdyrbruget i mindst tre år.
- Gødningsbåndene skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget sammen med dokumentation for udført vedligeholdelse.
- Mark- og gødningsregnskab minimum 5 år tilbage.
- Kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning minimum 5 år tilbage.
- Gældende afsætningsaftale med Hashøj Biogas.
- Forpagtningsaftaler
- Dokumentation for ejendommens vand- og energiforbrug.
- Beredskabsplan
- Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 3 år tilbage.

8. Alternative løsninger og 0-alternativ

Ansøger oplyser følgende om alternative løsninger til det ansøgte:

”0-alternativ

Såfremt ansøgningen ikke resulterer i en miljøgodkendelse af ejendommen med tilhørende husdyrhold, vil konsekvensen være, at husdyrbruget på sigt ikke længere lever op til de krav, der stilles mht. miljøpåvirkning af omgivelserne og BAT. På længere sigt vil husdyrbruget desuden størrelsesmæssigt få svært ved at bevare konkurrencedygtigheden i forhold til andre ægproducenter.

Alternativ 1

Der kunne bygges en helt ny stald til skrabeæg i etager.

Dette er en ansøgning om en udvidelse af produktionen delvist i eksisterende bygning. I første omgang for at starte skrabeægproduktion i etager, og udvikle den driftsform til at omfatte hele ejendommen på sigt. Udvidelsen skal sikre den produktion som pakkeriet ønsker, samtidig med at enheden får en attraktiv størrelse for pakkeriet.

Alternativer er spørgsmål om produktion eller afvikling. Der er tale om en udvidelse af produktionssystemet som vil resultere i en rationel og konkurrencedygtig enhed. Produktionen er ikke særlig arbejdskrafttung, men der er behov for både faglært og ufaglært arbejdskraft.

Konklusion, alternativer:

Den ønskede udvidelse vil skabe en enhed, som kan håndteres og give sikker produktion. Størrelsen af hønseholdet giver desuden mulighed for at investere i mekanisering af ægindsamlingen til gavn for arbejdsmiljøet. Udviklingen af den mindste produktionsgren vil gøre ejendommen mere robust overfor konjunkturer i de forskellige driftsgrene.”

Vurdering

Ansøger har som påkrævet overvejet og vurderet andre alternativer til den ansøgte produktion, og valgt den produktion, som fungerer bedst for ham. Den ansøgte staldbygning ligger i tilknytning til eksisterende anlæg, og det har derfor ikke været relevant at anvise en anden placering af bygningerne.

9. Samlet vurdering

Det er Næstved Kommunes vurdering, at husdyrbruget ved overholdelse af de stillede vilkår kan foretage den ønskede udvidelse og drives uden at være til væsentlig gene for miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

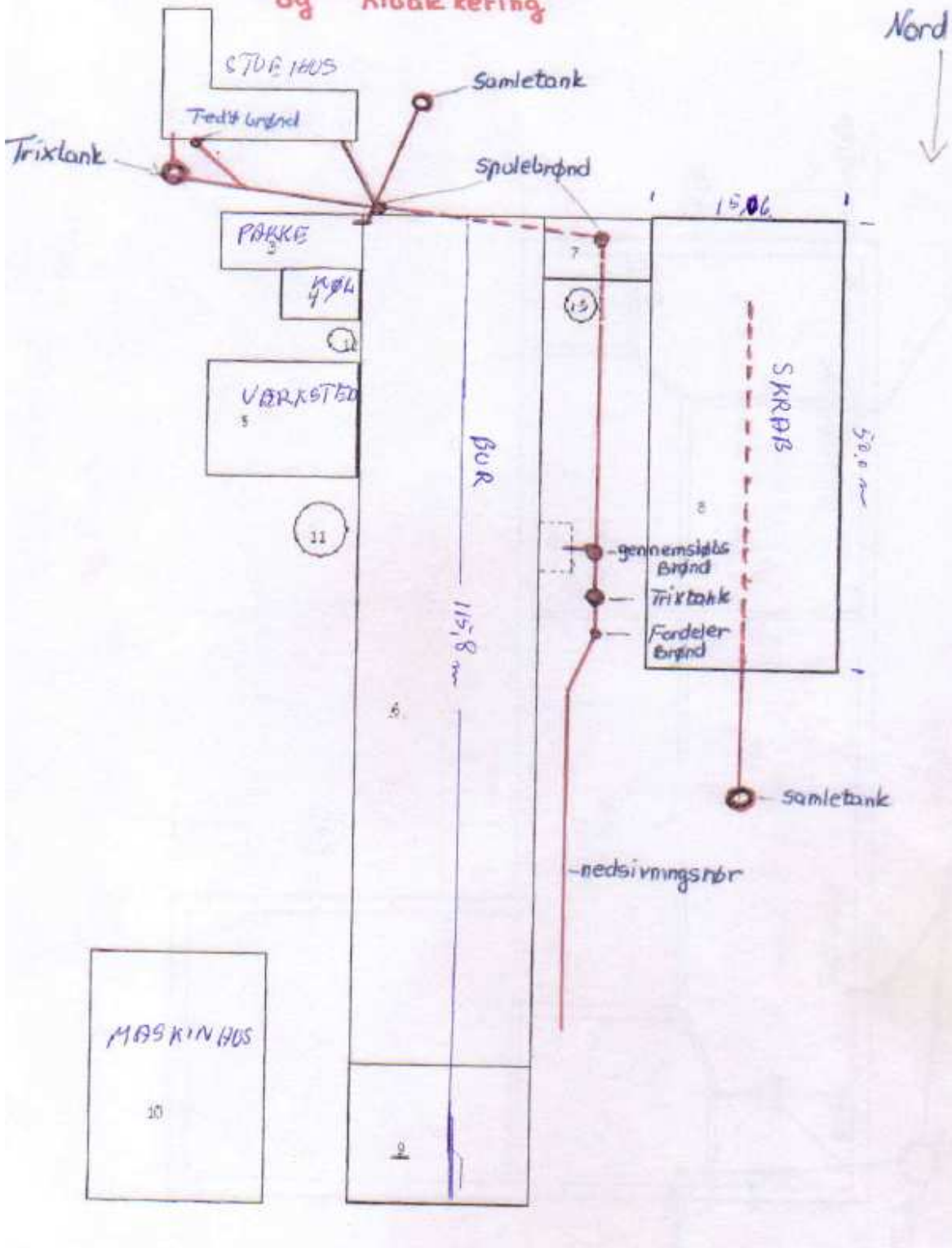
10. Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005, <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/ronlyres/37BDD7F3-1441-475E-9776-5E72AD9C8967/14951/Ammoniakmanual02122005.pdf>)
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Lufforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2012. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). http://bios.au.dk/fileadmin/bioscience/Fagdatacentre/Biodiversitet/Habitat-beskrivelser-app4b-ver104_opdatering-havtyper2012.pdf
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.

11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padde og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009.
<http://www.mst.dk/NR/ronlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m
<http://www.mst.dk/NR/ronlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder.
<http://www.mst.dk/NR/ronlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/ronlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/-163plan_del1.pdf
21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.* www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan.pdf
22. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.
http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf

Situationsplan Timannsvej 6 4171 Glumsø

og Kloak kering

Bilag 1.3. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /21 & 22/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145

Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120) Hængesæk (7140) * angiver prioriteret naturtype	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst

Udpegningsgrundlag for habitatområde H146

Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016) * angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H194

Naturtyper:	* Indlandssalteng (1340) Søbred med småarter (3130) Kransblågelte-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbænke (3270) Kalkoverdrev *orkidéer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl Tykskallet malermusling Bæklampret * angiver prioriteret naturtype	Pigsmertling Stor vandsalamander

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91

Fugle:	Sangsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Enqsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)
---------------	---	--

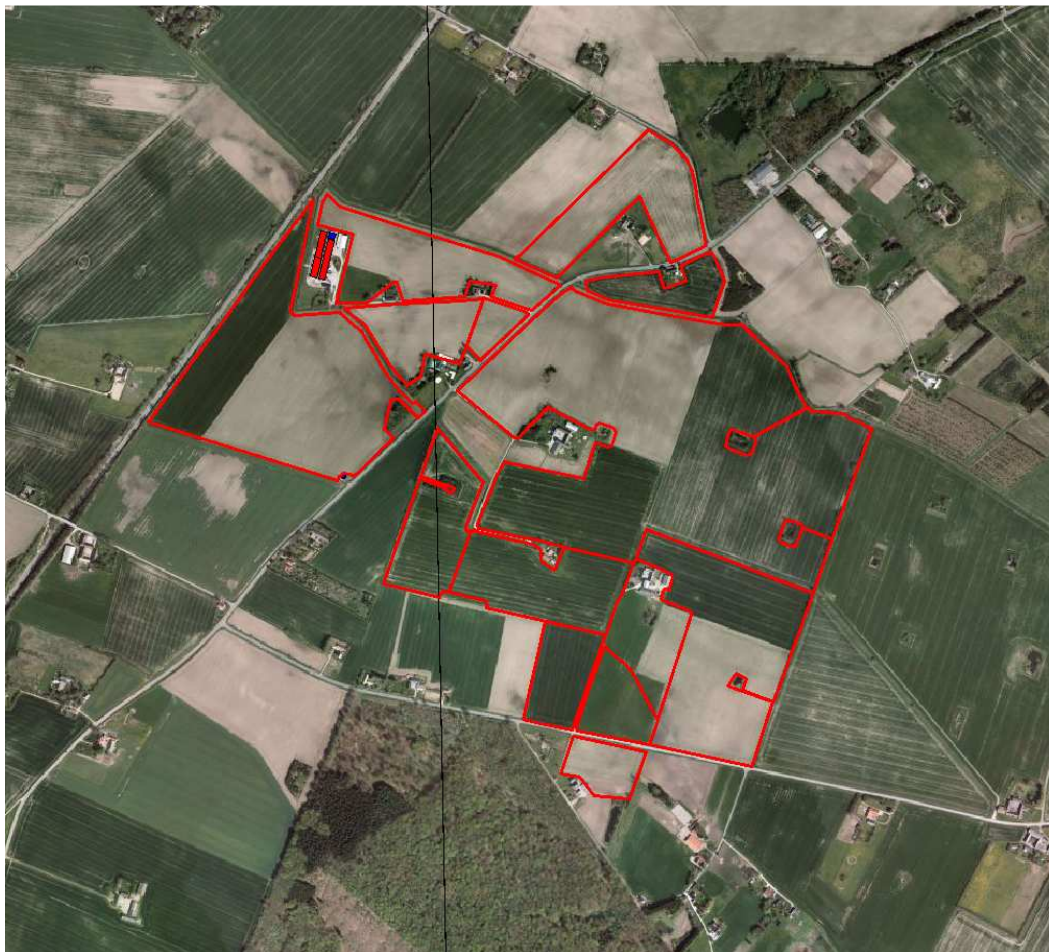
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93

Fugle:	Kongeørn (rastende) Havørn (ynglende) Enqsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Trolldand (rastende)
---------------	--	--

Bilag 2

Beskrivelse og vurdering af arealer for udbringning af forarbejdet husdyrgødning på Timannsvej 6, 4171 Glumsø

CVR-nr. 13135207

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
1.1	Arealernes beliggenhed	3
1.2	Godkendte arealer	4
1.3	Markdata	4
1.4	Gødningshåndtering	5
2	Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter	5
2.1	Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.	5
2.2	Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter	8
2.3	Natura 2000-områder	10
3	Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	12
3.1	Nitratudvaskning til overfladevand	12
3.2	Nitratudvaskning til grundvand	15
3.3	Fosforudvaskning til overfladevand	16
3.4	Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder	16
4	Hensynet til kulturhistoriske værdier	18
5	Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - udbringning	18
6	Sammenfatning	20
7	Referencer	21
Bilag	23

1 Indledning

Ansøgningen er en ansøgning om § 12-godkendelse af eksisterende fjerkræproduktion til et årligt produktionsomfang på 44.559 skrabeheøns i etagesystem svarende til et årligt produktionsomfang på 268,4 DE.

Bygningsmæssigt sker der udvidelse af eksisterende staldanlæg (tilbygning på eksisterende nordgavl), ny gyllebeholder, og ny fodersilo. Endvidere renoveres eksisterende skrabeheønestald og burheønestald ved indsættelse af etagesystem.

Næstved Kommune har i henhold til § 19 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Af den producerede mængde fjerkræsgødning afsættes i alt 129,6 DE til biogasanlæg (scenarie 1). Der udbringes således årligt fast gødning fra fjerkræholdet på 138,8 DE med et indhold af 13.755 kg N og 3.415 kg P. Der ansøges om udbringning af denne gødningsmængde på et samlet areal på 99,2 ha. Dette svarer til et reelt gødningstryk på 1,4 DE/ha, hvilket er en forudsætning for miljøvurderingerne, og der stilles derfor vilkår om dette.

Ansøger ønsker ligeledes mulighed for, at afsætte dele af den producerede gødningsmængde til biogasanlæg, og udbringe returtaget afgasset biomasse herfra på udbringningsarealerne foruden fast fjerkrægødning fra egen produktion. Der er derfor indsendt en scenarieberegning herfor (skema 61100). Der udbringes således i scenarie 2 afgasset biomasse svarende til 70 DE med et indhold på 7.000 kg N og 1.155 kg P, og en udnyttelsesprocent på 59 samt fast fjerkrægødning svarende til 68,3 DE (6.647,4 kg N og 1.729,7 kg P). I alt en gødningsmængde svarende til 138,3 DE (13.647,4 kg N og 2.884,7 kg P), der nødvendiggør tiltag til reduktion af udvaskning af kvælstof til overfladevand. Tilsvarende gødningsmængder udbringes i scenarie 3 (skema 61118), der er dog ændret på virkemidlerne til reduktion af kvælstofudvaskning til overfladevand.

Der udbringes ikke andre former for organisk gødning på ejendommens udbringningsarealer. Godkendelsen er udarbejdet, således at vurderingen gives i forhold til gødningstyperne beskrevet i scenarie 1 og 2.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af udspretningsarealernes påvirkning af naturen. Vurderingen er alene foretaget på de arealer, hvor projektet kan medføre en merbelastning i forhold til nuværende gødningspraksis ud fra gødningsplan m.m. fremsendt af ansøger. Det vurderes, at der for marker der har modtaget husdyrgødning i mindst 2 af de foregående 3 år, ikke vil være tale om en ændring af gødningspraksis, som med det ansøgte dyretryk (1,4 DE/ha) kan afstedkomme en merdeposition lig med eller større end 1 kg N/ha.

Følgende marker er af ovennævnte årsager udtaget: 1a, 1b,2,4,6,8,9,11 (se Kort 1).

Vurdering af påvirkning af natur fra marker, der ikke tidligere har modtaget gødning eller kun ét af de foregående 3 år, ligger til grund for, om der er indsat konkrete vilkår i selve godkendelsen.

Næstved Kommune vurderer, at der på grundlag af de stillede vilkår kan godkendes tilførsel af 1,4 DE/ha til udspretningsarealerne.

1.1 Arealernes beliggenhed

Udspretningsarealerne er hovedsageligt beliggende samlet nordøst for Glumsø (se Kort 1). Det areal, der søges godkendt, er i sin helhed beliggende i Næstved kommune.

1.2 Godkendte arealer

Godkendte udbringningsarealer fremgår at Kort 1. Det samlede areal er 99,2 ha.

Der er samlet forpagtet et udbringningsareal svarende til 19,8 ha, idet der på godkendelsestidspunktet er følgende forpagtningsaftaler:

Mark 8: Anker Nielsen, Vinderupvej 15, 4171 Glumsø
Sydlig 5,0 ha af mark 7: Arne Petersen, Dalgårdsvej 2, 4171 Glumsø
Vestlig 3,3 ha af mark 2: Preben og Susanne Krag, Sandbyvej 13, 4171 Glumsø

Det er i ansøgningen oplyst, at der på arealerne årligt udbringes fast gødning fra fjerkræholdet svarende til 138,8 DE med et indhold af 13.755 kg N og 3.414,43 kg P. Ansøger ønsker mulighed for at udbringe afgasset biomasse fra biogasanlæg i kombination med fast fjerkrægødning fra bedriftens egenproduktion. Der er indsendt et fiktivt ansøgningsskema (61100) herfor i husdyrgodkendelse.dk (scenarie 2). I dette alternativ udbringes der en kombination af afgasset biomasse (70 DE, 7.000 kg N 1.155 kg P) og fast fjerkrægødning (683 DE, 6.647 kg N og 1.730 kg P), svarende til i alt 138,3 DE (13.647 kg N og 2.885 kg P). Dette svarer til et reelt gødningstryk på 1,4 DE/ha. Vi stiller vilkår i overensstemmelse hermed.

Vilkår

Vi stiller vilkår om at,

- Der må maksimalt udbringes et af følgende scenarier af organisk gødning på husdyrbruget udbringningsarealer:

Scenarie 1: 138,3 DE (13.755 kg N og 3.414 kg P) fast fjerkræ gødning.

eller

Scenarie 2 og 3: 138,3 DE (13.647 kg N og 2.885 kg P) fordelt på 70 DE afgasset biomasse (7.000 kg N og 1.155 kg P) og 68,3 DE fast fjerkrægødning (6.647 kg N og 1.760 kg P).

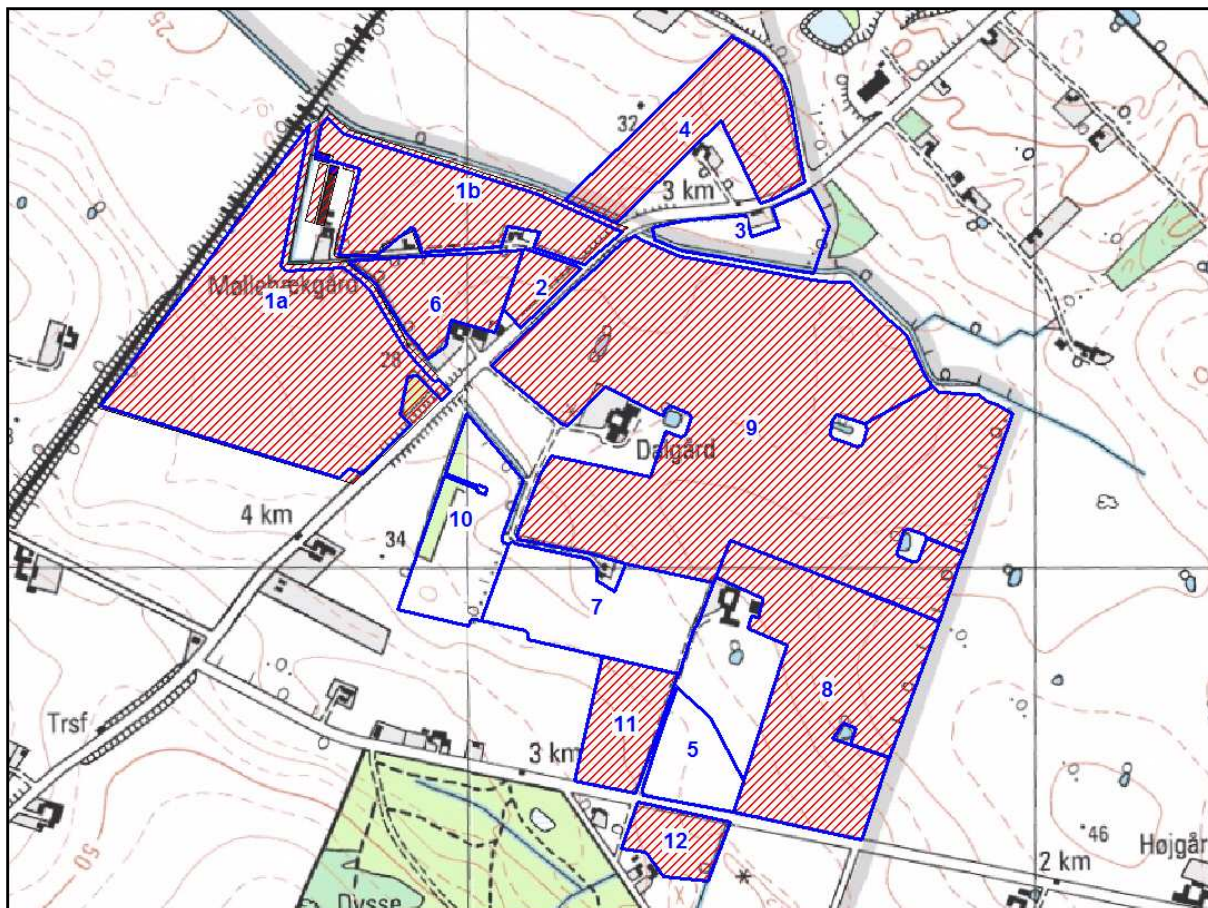
- Der må på bedriftens udbringningsarealer ikke udbringes affaldsprodukter til jordbrugsformål.
- Der skal foreligge dokumentation i form af forpagtnings/udbringningsaftaler af mindst 1 års varighed, som viser, at der kan disponeres over de nødvendige udbringningsarealer.

1.3 Markdata

Udspretningsarealernes placering i nitrat- og fosfor-klasser fremgår af nedenstående Tabel 1.

Klasse	Total	N 0	N 1	N 2	N 3	Grund vand	P 0	P 1	P 2	P 3
Areal (Ha)	99,2	0,0	0,0	99,2	0,0	0,0	0,0	70,8	0,0	28,4

Tabel 1. Udspretningsarealerne og deres placering i N- og P-klasser jf. ansøgningsskemaet

Kort 1. Placering af udspretningsarealer i ansøgningen fra Timannsvej 6. På arealer vist med rød skravering er der i to ud af tre foregående år udbragt husdyrgødning.

1.4 Gødningshåndtering

Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv. Der bliver ikke udbragt husdyrgødning i højt solskin, eller forud for varslet kraftig nedbør, for at minimere kvælstoftabet. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til vandløbene. Afgasset gylle forventes udbragt ved nedfældning.

Vurdering

Kommunen har ikke nogen kommentarer til gødningshåndteringen.

2 Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter

2.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende ca. 2,8 km hhv. nordvest og nordøst for de nærmeste udspretningsmarker (Kort 1). Det er Susåen, som er en del af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose".

Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader kan findes yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6430). Især sidstnævnte type findes sandsynligvis på strækninger af Susåen, der er beliggende nord for udspretningsarealerne.

Nærmeste kortlagte terrestriske habitatnaturtyper er skovnaturtyper i Næsbyholm Storskov samt lysåbne og skovbevoksede habitatnaturtyper på Sønderskov Overdrev og i Holmegårds Mose og tilliggende tørvemoser (se Kort 1). Nævnte kategori 1-naturområder er beliggende i en afstand af 5½-9 km fra udspretningsarealerne under Timannsvej 6.

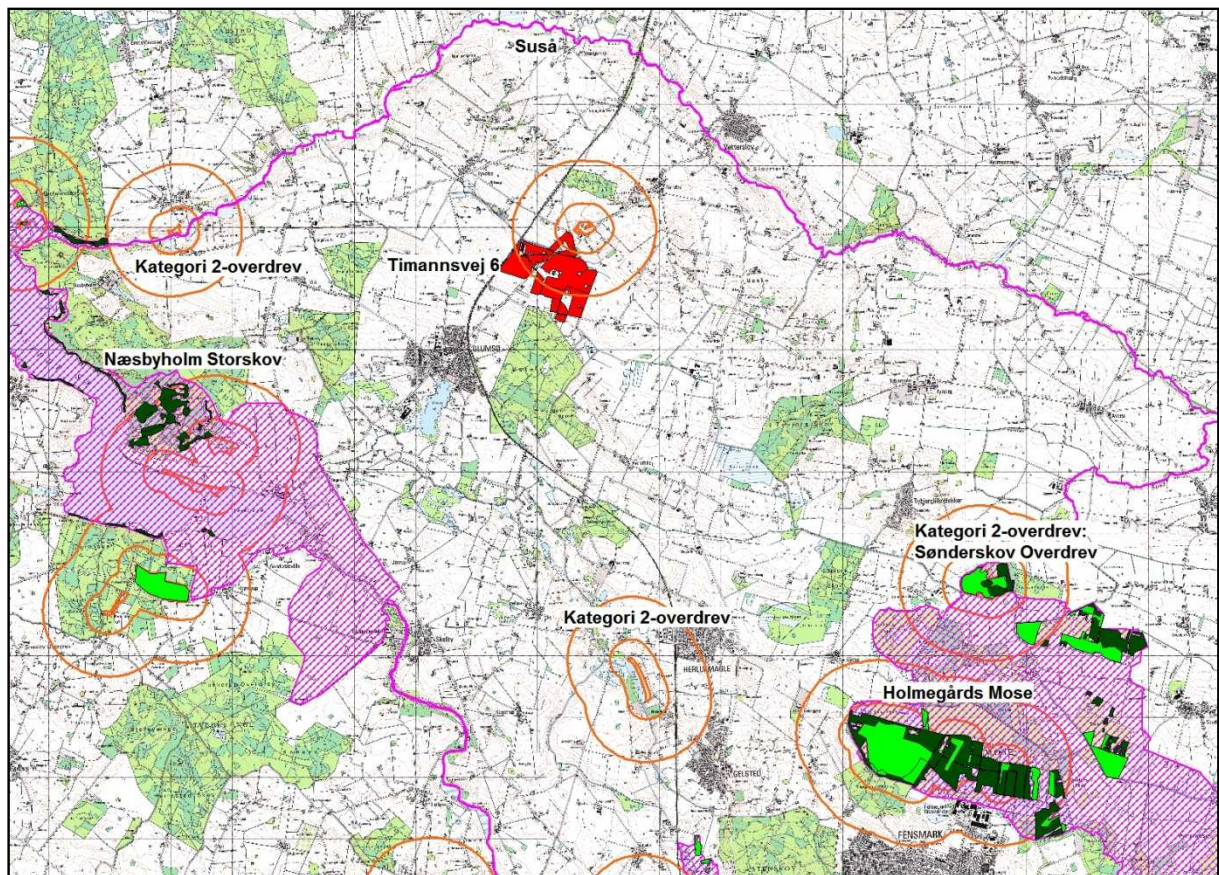
Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 2.1, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planerne /20,21/.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

I følge Danmarks Miljøportal er den nærmeste kategori 2-natur et overdrev beliggende ca. 100 m nordøst for mark 4. Imidlertid viser besigtigelse i maj 2013, at området ikke er overdrev eller i øvrigt opfylder kriterierne for at være kategori 2-natur. Der er tale om bunden af en tidligere råstofgrav nu tilplantet med nu høje løvtræer.

Nærmeste forekommende kategori 2-naturområder er beliggende 5-9 km fra udspretningsarealerne i forskellige retninger herfra (se Kort 2).

Kort 2. Beliggenhed af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose" (lilla skravering) og kategori 1 og 2-naturområder i forhold til udspretningsarealerne på Timannsvej 6. Kortlagte lysåbne og skovhabitatnaturtyper (kategori 1-natur) er vist med hhv. lysegrøn og mørkegrøn signatur. Kategori 2-natur er vist med orange signatur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

§ 3-moser

Der findes ikke § 3-moser indenfor eller nær udspretningsarealerne.

Ammoniak følsomme skove

Mark 11 og 12 er beliggende i en afstand af 20-30 meter fra det nordøstligste hjørne af Glumsø Østerskov.

Skoven rummer bl.a. skovhabitatnaturtyperne "Bøgeskov på muld", typekode 9130, men er ikke intensivt besigtiget.

Vurdering

Kategori 1-natur: de nærmeste udspretningsarealer er beliggende i en afstand af ca. 2,8 km fra kortlagt kategori 1-natur ved Susåen i habitatområde 194, "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen". I denne afstand vil der ikke være nogen påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Kategori 2-natur: afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til kategori 2-naturområder er 5 km eller mere. Der vil med denne afstand ikke være en belastning, der overstiger 1 kg N/ha/år, og som kan tilskrives udbringning af husdyrgødning. Der vurderes derfor ikke at være nogen negativ påvirkning af ammoniak fra udspretningsarealerne på kategori 2-naturområder.

Kategori 3-natur: Udbringning af husdyrgødning fra det udvidede dyrehold på Timannsvej 6 må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper (hede, moser og overdrev) eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Der findes ikke kategori 3-moser i blot umiddelbar nærhed af udspretningsarealerne. Nærmeste mose ligger ca. ½ km fra udspretningsarealerne.

Hvad angår påvirkning af kvælstoffølsomme skove er tålegrænsen for de nævnte skovhabitatnaturtyper (Bøgeskov på muld) på 10-20 kg N/ha/år.

Det udspretningsareal, der godkendes, er beliggende nord eller øst for skoven i en afstand af ca. 20-30 meter fra skovbrynet (Kort 3). Da markerne, (1a og 11) endvidere tidligere regelmæssigt har fået udbragt husdyrgødning, vil der ikke være en merbelastning, som overstiger 1 kg N/ha/år, og der vil ikke ske en tilstandsændring, som hidrører fra den ændrede udbringning. Endvidere er der tale om udbringning af afgasset gylle.

Det er Næstved Kommunes samlede vurdering, at der ikke vil være nogen væsentlig negativ påvirkning fra afdampet ammoniak på naturområder omfattet af § 7. For alle kategorier af natur vurderer kommunen, at den generelle beskyttelse i loven er tilstrækkelig.

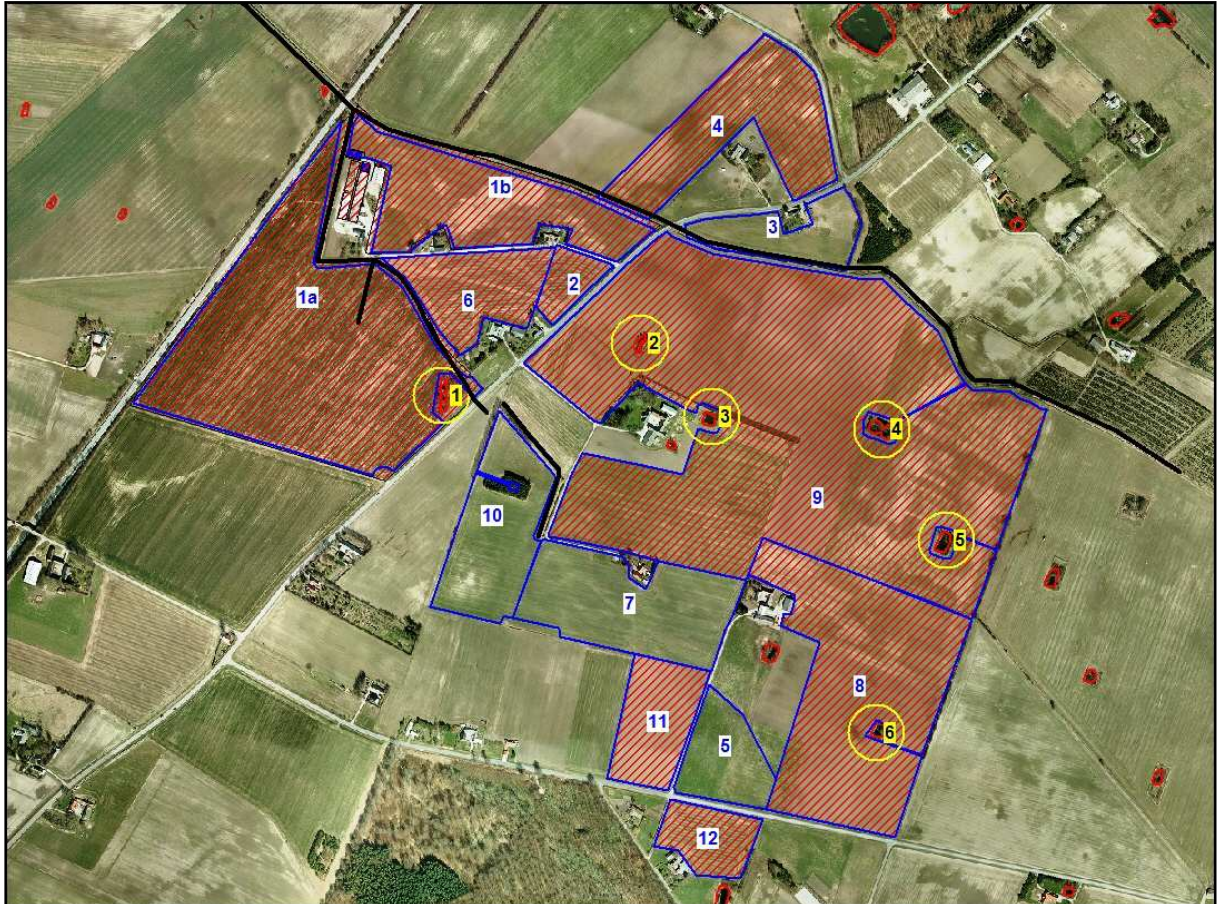
2.2 Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvaskning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udspretningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Tilstanden i naturarealer må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12. På eller nær udspretningsarealerne

findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til udspretningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Der er i maj 2013 foretaget besigtigelse af naturområder (vandhuller, enge, moser og vandløb) nær udspretningsarealer (Kort 3). Vandhul nr. 6 er ikke besigtiget, og vurderingen af levesteder er foretaget ud fra luftfoto.

Kort 3. Udspretningsarealer vist med marknumre i forhold til § 3-naturtyper (røde) og vandløb (sorte). Marker med rød skravering er gødsket med husdyrgødning i mindst to af tre foregående år. Besigtigede naturlokaliteter er vist med gul cirkel og lokalitetsnummer. Glumsø Østerskov ses nederst på kortet tæt på mark 11 og mark 1a.

Vandløb

Udspretningsarealerne langs vandløb blev i 2013 besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløbene. Åbne vandløb findes på eller langs en lang række af udspretningsarealer omkring Timannsvej 6.

Der er ikke konstateret hældende terræn (> 6 grader) mod vandløbene.

Vandhuller og andre § 3-naturtyper samt levesteder for Bilag IV-padder

Omkring eller på udspretningsarealerne udgøres naturområder udelukkende af markvandhuller, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Flere af disse vandhuller kan være yngleområde for Bilag IV-arterne Stor Vandsalamander og/eller Springfrø.

Derudover findes med stor sandsynlighed en række flagermusarter i området; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /8,9/.

Vurdering

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur, § 3-vandløb og bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

§ 3-natur og tålegrænser

Der findes ikke i § 3-naturområder på eller nær udbringningsarealer, der ikke tidligere har modtaget husdyrgødning.

Vandløb

Der er ikke konstateret skrånende terræn (> 6 grader) mod åbne vandløb, og der er derfor ikke fare for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløbet.

Bilag IV-arter

Der findes ikke i ynglevandhuller for Bilag IV-padder på eller nær udbringningsarealer, der ikke tidligere har modtaget husdyrgødning.

Samtlige vandhuller, men ikke andre levesteder for Bilag IV-arter er omfattet af kravet om udlægning af 10 m bræmme (efter Lov om randzoner (nr. 591 af 14/6 2011) og Lov om ændring af lov om randzoner (nr. 563 af 18/6 2012)).

Øvrige forekommende bilag IV-arter (Flagermus) vurderes ikke at blive påvirket af udbringningen.

Kommunens samlede vurdering er, at udbringning af husdyrgødning ikke vil påvirke beskyttede naturtyper eller Bilag IV-arter negativt, da arealer med beskyttet natur og levesteder tidligere regelmæssigt har været anvendt til udbringning af husdyrgødning.

2.3 Natura 2000-områder

Udspretningsarealerne er i Næstved Kommune beliggende tættest på Natura 2000-område nr. N163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". Natura 2000-området består af habitatområde H146 og H194 samt af fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. Natura 2000-områdets samlede areal er på 4.084 ha.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i bilag 2.1, og områderne er beskrevet i basisanalyserne /22/ og i Natura 2000-planerne /20,21/.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til udspretningsarealerne på Timannsvej 6 er område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Udspretningsarealerne er beliggende knap 3 km fra Susåen og væsentligt længere væk fra Næsbyholm Storskov, Sønderskov Overdrev og Holmegårds Mose (se Kort 2)

Natura 2000-området strækker sig langs Susåen fra lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun selve åløbet, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tue og Porsmose udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabselement omfattet af Natura 2000. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pigniserling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmose, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose. Holmegårds Mose er Østdanmarks vigtigste højmose, selv om den er reduceret voldsomt i forhold til sin oprindelige størrelse. Den er levested for en række plante- og dyrearter af national og regional betydning. Engsnarre og rørhøg er beskyttelseskrævende ynglefugle knyttet til mosekomplekset, og rastende arter som sangsvane og sædgås forekommer i internationalt betydelige antal. Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng.

Derudover er der flere steder i området vigtige forekomster af skovnaturtyper, hvor bøgeskov på muldbund er dominerende, og hvor aske- og elleskov udgør vigtige skovarealer tættest på sø og å. Rundt om Tystrup Sø findes flere kilder og væld, især i Frederikskilde Skov i nord. Flere skove i området er udlagt til naturskov uden drift /20,21/.

Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Da afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til kortlagt kvælstoffølsom habitatnatur på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området er ca. 3 km eller mere, vurderes det, at den generelle beskyttelse er tilstrækkelig.

Det vurderes, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive påvirket af afdampet ammoniak fra udspretningsarealerne, og dermed, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt negativt.

Samtidigt vurderes det, at udbringningen af husdyrgødning på arealerne ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra udspretningsarealerne udarbejdes en egentlig

konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket negativt.

Vurderingen af påvirkningen fra udvaskning af næringssalte af Natura 2000-området er givet i afsnit 3.

3 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

3.1 Nitratudvaskning til overfladevand

Udbringningsarealerne ligger i afstrømningsområdet til Smålandsfarvandet, der er beliggende i vanddistrikt 35. Smålandsfarvandet omfatter Karrebæk Fjord, Dybsø Fjord, Avnø Fjord, Smålandsfarvandets åbne del inkl. Karrebæksminde Bugt og Den sydlige del af Smålandsfarvandet inkl. Saksø Fjord.

Bedriftens udspretningsarealer er beliggende i oplandet til Karrebæk Fjord. Karrebæk Fjord er en del af Natura 2000 område nr. 169, "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde". Områdets udpegningsgrundlag kan ses på bilag 2.1

Karrebæk Fjord

Karrebæk Fjord har uden sammenligning det største opland i vanddistrikt 35. Koncentrationen af næringsstoffer er derfor væsentlig højere end i de øvrige fjorde i afstrømningsområdet til Smålandsfarvandet. Fjorden modtager næringsstoffer fra hele Suså oplandet. Derudover udmunder Fladsåen og Saltø å i fjorden /24/. Der er ofte betydelige forskelle i næringsstofkoncentrationerne inderst og yderst i fjorden. Søsalat og trådalger trives i den nordlige, indre del af fjorden pga. det næringsrige vand. I den øvrige del af fjorden findes der ligeledes søsalat og trådalger, men flere steder findes også flerårige blomsterplanter, deriblandt enkelte ålegræsbede, samt mere sparsomt kransålgær. Generelt er området artsfattigt, og ganske få arter er dominerende. I Natura-2000-planen for område nr. 169 er fjorden karakteriseret som en kystlagune (naturtype 1150) /23/.

I basisanalysen /24/ og i vandplan 2010-2015 for Smålandsfarvandet /25/ vurderes tilstanden i fjorden i forhold til forekomst og sammensætning af undervandsplanter. Karrebæk Fjord opfylder ikke miljømålet for økologisk tilstand.

Kvælstofbelastningen (udvaskningsbidraget) til Karrebæk Fjord (for 2005) er 1364 tons N/år. /27/

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det generelle krav til reduktion af nitratudvaskning overholdt ved en udvaskning på 35,5 kg N/ha. Den reelle udvaskning i scenarie 1 er netop 35,5 kg N/ha er opnået ved etablering af 2 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid lovpligtige. Udlæg af ekstra efterafgrøder følger samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder.

I scenarie 2 (skema 61100) er det generelle krav til reduktion af nitratudvaskningen overholdt ved en udvaskning på 40,6 kg N/ha. Den reelle udvaskning i scenarie 2 er 40,3 kg N/ha ved anvendelse af 4 % ekstra efterafgrøder, reduktion i kvælstofnormen med 3 % samt anvendelse af grundvandssædskifte G10 (udvaskningsindeks 65, > 95 % miljøgæs) på mark 4 og 5. Der stilles vilkår i overensstemmelse hermed.

Den reelle udvaskning i scenarie 3 (skema 61118) er 40,3 kg N/ha som overholder det generelle krav ved anvendelse af 6 % ekstra efterafgrøder samt reduktion i kvælstofnormen med 3 %. Der vil i godkendelsen derfor blive stillet vilkår hertil.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning er følgende en forudsætning for meddelelse af en miljøgodkendelse /26/:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(afskæringskriterie for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Der er i oplandet til Karrebæk Fjord et fald i husdyrproduktionen på 5.996 DE svarende til et fald på ca. 19 % i perioden 2007-2012. Opgørelsen over dyrehold i de forskellige oplande er baseret på data fra Det Centrale Husdyrregister og stammer fra en opgørelse fra Statsforvaltningen Nordjylland fra februar 2013 /28/.

I henhold til ovenstående har antallet af dyreenheder i de aktuelle oplande ikke været stigende siden 1. januar 2007.

Vi vurderer desuden, at der ikke er andre kilder udover husdyrbrug som siden 2007 kan have medført en øget nitratudvaskning til de aktuelle oplande. Andre kilder kan f.eks. være udledning fra et renseanlæg ved ændring af udledningspunkt fra et opland til de aktuelle oplande, eller etablering af dambrug.

Kloakering og spildevandsrensning bliver desuden mere og mere udbredt også i landområderne, der er således grundlag for at antage at udledningen af næringsstoffer herfra er faldende. Dog kan der være forekommet øgede regnvandsbetingsudløb i perioder med store regnvandsmængder.

Det er således vores vurdering, at der indenfor de aktuelle oplande ikke er sket en stigning i nitratudvaskningen fra husdyrbrug eller fra øvrige kilder.

Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion

Oplandet til Karrebæk Fjord er beliggende i Nitratklasse 2 og 3. Arealer i nitratklasse 2 og 3 er karakteriseret ved, at de afvander til meget kvælstof sårbare områder. Karrebæk Fjord er en kystlagune, den er lavvandet og med langsom vandudskiftning og har karakter af at være et lukket bassin. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om afskæringskriterier for udvaskning af kvælstof, kan det ikke udelukkes, at en ændring i

kvælstoftilførselen på mere end 1 % i forhold til den samlede belastning, vil have en synlig effekt på kystlaguners miljøtilstand /26/. Tilsvarende vil det sige, at det i dag ikke er muligt at påvise en effekt på fjordens miljøtilstand, hvis ændringen i nitratkoncentrationen er mindre end 1 %. Miljøstyrelsens vurdering bygger på en analyse fra DMU.

Næringsstofbelastningen af den marine del af natura 2000 område nr. 169 er en trussel mod dets naturtilstand. Bundplanterne (særligt ålegræs) og den tilknyttede fauna er aftaget betydeligt de seneste år /27/. Bundfaunaen er fødegrundlag for en række bundlevende fisk, fugle og havpattedyr der anvender bugten som fødesøgningsområde. Næstved Kommune vurderer i henhold til ovenstående, at hvis bedriftens andel af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord ved ansøgt drift er under en procent, så vil den øgede udvaskning fra bedriften ikke medføre en skadevirkning af Karrebæk Fjord eller af naturtyper og yngle- og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområdet.

Til brug for vurderingen af den ansøgte drifts betydning for kvælstofudvaskningen til Karrebæk Fjord har kommunen anvendt beregninger af N-udvaskningen i det elektroniske ansøgningssystem. Af dette fremgår det, hvor meget et rent plantebrug ville belaste fjordene med kvælstof.

Ifølge den elektroniske ansøgning vil N-udvaskningen være 36,0 kg N/ha, hvis der ikke anvendes husdyrgødning på arealerne, mens den ved den ansøgte drift er 35,5 kg N/ha. Den husdyrgødningsbaserede belastning er således på 0 kg N/ha.

Alle udbringningsarealerne er beliggende i nitratklasse 2, se tabel 1. I nitratklasse 2 regnes med et reduktionspotentiale 51-75 % (middelværdi 63). Et reduktionspotentiale på f.eks. 25 % betyder, at 25 % af kvælstoffet tilbageholdes i rodzonen, mens den resterende del (75 %) udvaskes til recipienterne.

Idet udvaskningen af kvælstof fra det ansøgte projekt (scenarie 1) svarer til udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug, betragtes udvaskningen som følge af udbragt husdyrgødning på bedriftens harmoniareal at være 0 % af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord, se tabel 2. For scenarie 2 og 3 ligger udvaskningen fra husdyrbruget 4,3 kg N/ha over planteavlsniveauet. Af tabel 2a fremgår det, at udvaskningen af kvælstof fra husdyrbruget udgør mindre end 1 % af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord.

Tabel 2. Udvasningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Karrebæk Fjord (scenarie 1).

	Karrebæk Fjord
Samlet N-tilførsel til overfladevand; ton N/år	1364
Udbringningsareal, ha	99,2
Nitratklasse II	
Areal til udbringning, ha	99,2
Reduktionspotentiale , 50-75 %	Middel 63
Ansøgt - udvaskning fra rodzonen (beregnet ved Farm-N), kg N/ha	35,5
Ansøgt – kvælstofbidrag fra husdyrgødning; kg N/år/ha	0
Ansøgt – kvælstofbidrag fra husdyrgødning; kg N/år	0
Ansøgt - Total kvælstofbidrag; ton N/år	0
Ansøgt – udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel	0 %

Tabel 2a. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Karrebæk Fjord (scenarie 2 og 3).

	Karrebæk Fjord
Samlet N-tilførsel til overfladevand; ton N/år	1364
Udbringningsareal, ha	99,2
Nitratklasse II	
Areal til udbringning, ha	99,2
Reduktionspotentiale , 50-75 %	Middel 63
Ansøgt - udvaskning fra rodzonen (beregnet ved Farm-N), kg N/ha	40,3
Ansøgt – kvælstofbidrag fra husdyrgødning; kg N/år/ha	4,3
Ansøgt – kvælstofbidrag fra husdyrgødning; kg N/år	157,8
Ansøgt - Total kvælstofbidrag; ton N/år	0,158
Ansøgt – udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel	0,01 %

Da udvaskningen af kvælstof for de tre scenarier af den ansøgte husdyrproduktion til Karrebæk Fjord er mindre end 1 % af den samlede N-tilførsel, er det vores vurdering, at den ansøgte drift ikke vil medføre en skadevirkning af Karrebæk Fjord eller af naturtyper og yngle og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområderne. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen, og der vil ikke blive stillet vilkår i forhold til udvaskningen af kvælstof, der rækker ud over det generelle beskyttelsesniveau.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om følgende tiltag til reduktion af udvaskning fra udbringningsarealerne til overfladevand:

- På ejendommens udbringningsarealer skal der etableres 2 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid lovpligtige ved udbringning af organisk gødning svarende til scenarie 1. Udlæg af ekstra efterafgrøder følger samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder.
- På ejendommens udbringningsarealer skal kvælstofnormen reduceres med 3 % samtidig med, at der etableres 4 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid lovpligtige ved udbringning af organisk gødning for scenarie 2. Desuden skal der på mark 4 og 5 anvendes sædskifte G10 (> 95 % miljøgræs) eller et tilsvarende sædskifte med et udvaskningsindeks på 65 eller derunder. Udlæg af ekstra efterafgrøder følger samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder.
- På ejendommens udbringningsarealer skal kvælstofnormen reduceres med 3 % samtidig med, at der etableres 6 % ekstra efterafgrøder ud over de til enhver tid lovpligtige ved udbringning af organisk gødning svarende til scenarie 3. Udlæg af ekstra efterafgrøder følger samme regler som for de lovpligtige efterafgrøder.

3.2 Nitratudvaskning til grundvand

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsoplande. Samtidig er alle arealer beliggende i område klassificeret som "Område med særlige drikkevandsinteresser" (OSD).

Vurdering

Såfremt der er brønde/boringer indenfor udbringningsområdet skal de generelle afstandskrav overholdes jf. brønd/boringens indvindingstilladelse.

For boringer der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg er der krav om en dyrknings- gødsknings- og sprøjtefri beskyttelseszone på 25 meter.

Vi vurderer, at der for beskyttelsen af grundvandet ikke er behov for at stille skærpede vilkår, der rækker ud over de generelle afstandskrav til boringer/brønde.

3.3 Fosforudvaskning til overfladevand

Som nævnt i afsnit 2.2 er udbringningsarealerne langs vandløb besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløb.

Der er ikke konstateret terrænhældninger langs vandløbene i en sådan grad, at der er fare for direkte afstrømning af flydende husdyrgødning ned i vandløbene. De lovfæstede 10 m bræmmer er desuden med til at reducere jorderosion til vandløbene samt brinkudskridninger.

Vurdering

Der er ikke registreret fosforfølsomme søer ved udbringningsarealerne, og vandløbene der afvandes til har nedstrøms udbringningsarealerne ikke kontakt til fosforfølsomme søer. I vandløbene har mængden af fosfor ikke nogen større betydning for miljøtilstanden. Dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold end tilførslen af fosfor.

Vi vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår i forhold til beskyttelsen af søer og vandløb mod en fosforpåvirkning.

3.4 Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder

Udbringningsarealerne er beliggende i fosforklasse 1 og 3, se tabel 3. Arealerne placeret i P-kl. 1 har et fosfortal på 4-6 mens arealer i P-kl. 3 har et fosfortal over 6, se bilag 2.2. Arealer med ukendt fosfortal er placeret i fosforklasse 3, så ansøgningssystemet kan udføre en worst-case beregning på disse arealer.

Udbringningsarealerne ligger alle i oplande til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor. Oplandene er betegnet som opland til sårbare eller meget sårbare Natura 2000-områder. Ved det ansøgte projekt er det i ansøgningssystemet beregnet, at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt.

Fosfor fraførsel pr. ha/år for ansøgt drift er beregnet til hhv. 24,2; 23,8 og 24,2 kg P/ha/år for scenarie 1, 2 og 3. Fosforoverskuddet på bedriftens udbringningsarealer er husdyrgodkendelse.dk som gennemsnit beregnet til hhv. 10,2, 5,3 og 4,9 kg P/ha/år for scenarie 1, 2 og 3.

Tabel 3. Udbringningsarealernes beliggenhed i fosforklasser og fosforberegning.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før situation Kg P/ha/år	Efter-situation = krav Kg P/ha/år
Pt < 4,0 og drænet eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor – P kl. 0		12,0	16,5
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 1	70,8	12,0	16,0
Lavbundsjord og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 2		12,0	2,0
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 3	28,4	12,0	0,0

Vurdering

Jf. beregning i ansøgningssystemet er det maksimalt tilladte P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften beregnet til 11,4 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud er beregnet til 10,2 kg P/ha/år (scenarie 1), 5,3 kg P/ha/år (scenarie 2) og 4,9 kg P/ha/år (scenarie 3), dvs. at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt med mellem 1,2 og 6,5 kg P/ha/år.

Vandløbene der fremgår af kort 2, som nogle af udspretningsarealerne grænser op til, er omfattet af krav om 10 m bræmme. Udlægning af bræmmer langs vandløb er med til at reducere tilførslen af fosfor til vandløbene og dermed også til Karrebæk Fjord.

I scenarie 1 og 3, er det valgte sædskifte det samme som referencesædskifter (S2), og der vil derfor ikke blive stillet vilkår om valg af sædskifte i disse scenarier.

Da det valgte sædskifte, i scenarie 2 er forskellig fra reference sædskiftet (S2) for mark 4 og 5 som tiltag til reduktion af kvælstofudvaskningen til overfladevand, vil der blive stillet vilkår til valg af sædskifte i scenarie 2. Ved de valgte sædskifter er fosforfratførslen 23,8 kg P/ha/år.

I henhold til ansøgningen modtages der ikke affaldsprodukter til jordbrugsformål, f.eks. spildevandsslam. For at undgå, at fosforoverskuddet på arealerne øges, vil der blive stillet vilkår om, at der ikke må spredes affaldsprodukter til jordbrugsformål på bedriftens udspretningsarealer.

Alle udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Karrebæk Fjord, der er internationalt naturbeskyttelsesområde. En del af dette areal afvander gennem Tystrup Sø, der er fosforfølsomt Natura 2000-område. I tabel 4 er fosforudvaskningen til Tystrup Sø beregnet. Da der er en vis usikkerhed omkring, hvor stor en del af udbringningsarealet, der afvander til Tystrup Sø, er beregningen foretaget på baggrund af hele den del af udbringningsarealerne, som er beliggende i nitratklasse 2. Det vil sige, at beregningen er et udtryk for et worst case-scenarium.

Tabel 4. Beregning af fosforudvaskning til Tystrup Sø. Beregning kun foretaget for scenarie 1, hvor det ansøgte fosforoverskud er størst.

Fosforudvaskning til Tystrup Sø	
Areal	99,2 ha
Overskud pr. hektar	10,2 kg P/ha/år
% forøgelse i godkendelsesperioden	4,08 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget	4,05 kg P
Samlet belastning Tystrup Sø	14.936 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,03 %

Beregningen viser, at det ansøgte projekt bidrager med maksimalt 0,03 % af den samlede fosfortilførsel i oplandet. Miljøstyrelsens elektroniske husdyrvejledning antager, at en påvirkning af fosfor ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder, hvis påvirkningen er på under 5 % af den samlede påvirkning. Den samlede fosforbelastning for udbringningsarealerne ligger dermed betragtelig under 5 % af den samlede udvaskning i oplandet. Dette sammenholdt med det faldende dyretryk i oplandet vurderer vi, at husdyrbruget ikke i sig selv eller i kumulation med andre vil have en væsentlig skadevirkning på Natura 2000-området.

4 Hensynet til kulturhistoriske værdier

Sten- og jorddiger er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 a og må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra myndigheden. Der findes ikke beskyttede jord- og stendiger på eller op til udspretningsarealerne.

Ligeledes findes der ikke deklaraionsfredninger på eller op til udspretningsarealerne.

Vurdering

Næstved Kommune vurderer i den konkrete sag, at der ikke er konflikter mellem det ansøgte projekt og kulturhistoriske værdier.

5 Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - udbringning

Ansøger oplyser følgende:

"Husdyrgødning fra ægproduktionen kan udbringes om foråret eller efterår forud for såning. Fjerkrægødningen kan eksporteres fra gødningshus ved staldanlæg eller fra andet fast lager. Der vil også blive lagret dybstrøelse i gødningshus sammen med fast gødning.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Tiltag

Minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødning med afgrødens forventede krav.

- Der tages hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift.
- Gødningen tilføres ikke til stejlt hældende marker.
- Gødningen tilføres ikke til arealer der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet, 10 meter bræmmer).
- Gødning skal spredes så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.
- Der må ikke tilføres gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.
- Gødning spredes i løbet af dagen, hvor det er mindre sandsynligt at folk er hjemme desuden undgås weekender og helligdage.
- Opmærksom på vindretning i forhold til nabohuse.

Ved hjælp af mark og gødningsplaner tilpasses mængden af gødning til den enkelte afgrødes forventede behov. Der tages blandt andet højde for jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Der køres ikke på vandmættet, oversvømmet eller snedækket arealer og til vandløb holdes de lovpligtige bræmmer.”

Vurdering

I henhold til Miljøstyrelsens digitale vejledning er følgende beskrevet om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning:

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

I forbindelse med serien af gennemførte vandmiljøplaner samt ammoniakbehandlingsplanen er en stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af gylle gælder således, at gyllen som minimum skal udbringes med slanger og dermed ikke må bredsprede. Endvidere skal gyllen på sort jord være nedbragt senest 6 timer efter udbringning. Flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 som elementer, der kan indgå i vurderingen af BAT. Fra 1. januar 2011 gælder desuden, at udbringning i sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning.

Når kravet om nedfældning i sort jord og græsmarker træder i kraft, vurderes de lovbundne virkemidler at have reduceret ammoniakfordampningen ved udbringning af gylle på sort jord fra 20-30 % af total N til under 1 % - det vil sige en reduktion på ca. 95 % i forhold til udbringning ved bredspredning.

I vinterafgrøder vurderes de lovbundne virkemidler af have reduceret ammoniakfordampningen fra ca. 30 % til ca. 12 % - det vil sige en reduktion på ca. 60 % i forhold til bredspredning. En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning i vinterafgrøder vil kunne opnås ved nedfældning. De samfundsøkonomiske omkostninger ved denne teknologi er imidlertid uforholdsmæssig høje, da nedfældning af husdyrgødning kan medvirke til udbyttetab og desuden medfører en øget udledning af drivhusgasser. Alternativt vil svovlsyrebehandling af gylle kunne medvirke til at reducere ammoniakfordampningen i marken, men denne teknologi vurderes at være uforholdsmæssig dyr at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Der er derfor ikke efter Miljøstyrelsens opfattelse grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødning.

I forhold til ovenstående vil vi gerne præcisere, at kravene omkring nedfældning i sort jord og græsmarker er trådt i kraft, foruden at der er visse undtagelser om nedfældning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28.

På denne baggrund er det Næstved Kommunes opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Vi har desuden vurderet, at der ikke er behov for en reduktion af fosfortilførslen på arealerne ud fra oplysningerne om den tilførte mængde fosfor via husdyrgødning og afgasset biomasse, se afsnit 3.4. På den baggrund mener vi, at det ikke er proportionalt at stille yderligere vilkår til fosfor udbragt på ejendommens arealer.

I henhold til flere af Miljøstyrelsens BAT-standard vilkår er de teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at gyllen fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof.
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson.
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgangning af den faste fraktion af husdyrgødningen.

For udbringning af forarbejdet husdyrgødning/afgasset biomasse gælder, at der højst må udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha (140 kg N/ha). Heraf skal landmanden indregne en udnyttelse på 59 % (udnyttelsesprocent for afgasset biomasse fra Hashøj Biogas) af den udbragte kvælstofmængde i sin gødningsnorm. Såfremt udnyttelsesprocenten er ukendt (f.eks. fra andet biogasanlæg) skal der indregnes en udnyttelse på 75 % af den udbragte kvælstofmængde. Den udbragte forarbejdede husdyrgødning er derfor i nærværende ansøgning indtastet med en udnyttelsesprocent på 59 % i det digitale ansøgningssystem.

Sammenfattende vurderer vi, at husdyrbruget ved overholdelse af gældende lovgivning opfylder kravet om BAT i forbindelse med udspreddning af husdyrgødning.

6 Sammenfatning

Næstved Kommune vurderer sammenfattende, at driften af arealerne med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet og at der, ved overholdelse af de generelle lovkrav og ovennævnte vilkår, anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

7 Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/ronlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf

20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan_del1.pdf
21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.* www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan.pdf
22. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf

Bilag

Bilag 2.1. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /20,21/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145

Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120) Hængesæk (7140) * angiver prioriteret naturtype	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
--------------------	---	--

Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst
---------------	--	-----------

Udpegningsgrundlag for habitatområde H146

Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
--------------------	--------------------------------------	--

Arter:	Sumpvindelsnegl (1016) * angiver prioriteret naturtype
---------------	---

Udpegningsgrundlag for habitatområde H194

Naturtyper:	* Indlandssalteng (1340) Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbanke (3270) Kalkoverdrev *orkidéer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
--------------------	--	---

Arter:	Sumpvindelsnegl Tykskallet målermusling Bæklampret * angiver prioriteret naturtype	Pigsmerling Stor vandsalamander
---------------	---	------------------------------------

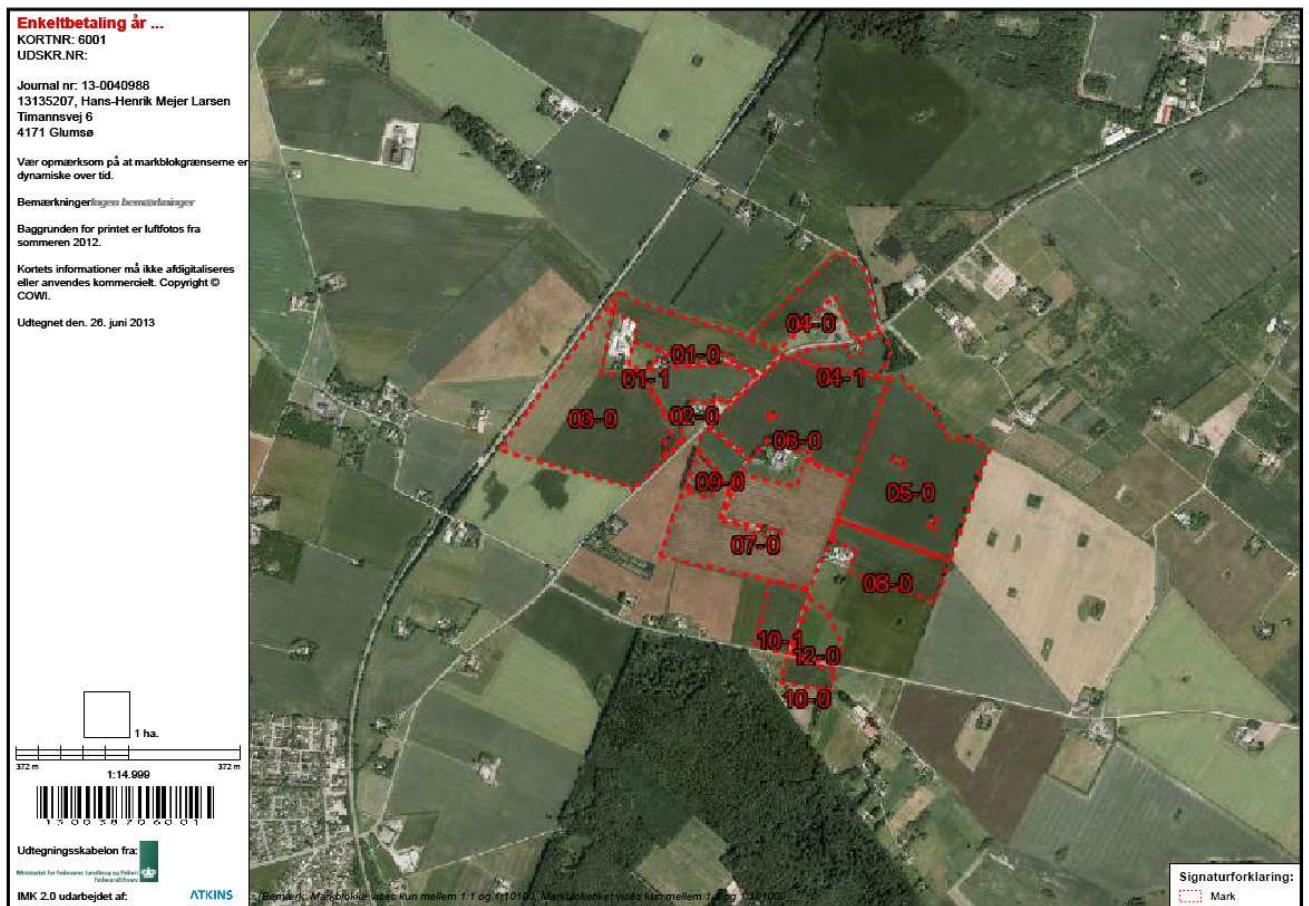
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91

Fugle:	Sangsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)
---------------	---	--

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93

Fugle:	Kongepom (rastende) Havørn (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Troldand (rastende)
---------------	--	---

Bilag 2.2. Fosfortal for enkelte marker oplyst af ansøger

Seneste målinger af fosfortal

Seneste 2012												
Mark	Dato	JB	Rt	Pt	Kt	Mgt	Bt	Cut	Total N %	N min, kg	Total C %	
1-0	20-11-2000	6	7,2	4,3	6,5	4,6						
1-1	20-11-2000	6	7,2	4,3	6,5	4,6						
2-0	20-11-2000	6										
3-0	20-11-2000	6	7,1	5,1	9,5	7,3						
4-0	20-11-2000	6	6,5	3,5	11,0	6,0						
4-1	20-11-2000	6	6,5	3,5	11,0	6,0						
5-0	20-11-2000	6	6,9	2,1	7,2	7,1						
6-0	20-11-2000	6	6,7	3,8	10,5	4,4						

